

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**В. о. завідувача кафедри,
д.е.н., професор**

_____ **С.М. Халатур**

« ____ » _____ **2021 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Удосконалення управління прибутком сільськогосподарського
підприємства**

**Виконала: здобувач
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та
страхування»
зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Мамчур Г.С.**

Керівник: проф. Масюк Ю.В

Дніпро – 2021

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній ступінь магістр
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В. о. завідувача кафедри,
д.е.н., професор
С.М. Халатур**

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу

МАМЧУР ГАННІ СЕРГІЙВНІ

- 1. Тема дипломної роботи** “Удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства”
- 2. Керівник роботи** Масюк Юлія Володимирівна, к.е.н., професор затверджені наказом ДДАЕУ від «08» жовтня 2021 р. №3181.
- 3. Строк подання здобувачем роботи** – 13 грудня 2021 р.
- 4. Вихідні дані до роботи:** інструктивні матеріали щодо стану управління прибутком сільськогосподарського підприємства, річні фінансові звіти СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки.
- 5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** 1. Теоретичні аспекти управління прибутком сільськогосподарського підприємства 2. Аналіз управління прибутком на підприємстві 3. Напрями удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства.
- 6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов’язкових креслень).** 1. Місце прибутку в загальній економічній системі. 2. Функції прибутку сільськогосподарського підприємства. 3. Механізм генерування прибутку сільськогосподарського підприємства. 4. Завдання системи управління прибутком. 5. Фактори, що мають вплив на прибуток підприємства. 6. Динаміка коефіцієнта спеціалізації СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки. 7. Аналіз динаміки річної продуктивності праці СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки. 8. Динаміка коефіцієнта оновлення основних фондів та коефіцієнта мобільності активів СТОВ «ДНІПРО-Н». 9. Динаміка показника рентабельності власного капіталу СТОВ «ДНІПРО-Н» та рентабельності фондів виробничих на протязі 2016-2020 років. 10. Ключові фактори збільшення прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н». 11. Ключові функції системи управління прибутком СТОВ «ДНІПРО-Н». 12. Класифікація факторів прибутку.

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

8. Дата видачі завдання 10 травня 2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Поняття прибутку сільськогосподарського підприємства та його функції	Травень 2021 р.	
2	Методологія управління прибутком сільськогосподарського підприємства	Червень 2021 р.	
3	Аналіз управління прибутком на підприємстві	Липень 2021 р.	
	Економіко-математичне обґрунтування аналізу факторів впливу на прибуток СТОВ «ДНПРО-Н»	Вересень 2021	
4	Перспективні напрями удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства	Жовтень 2021 р.	
5	Висновки і пропозиції	Листопад 2021 р.	
6	Оформлення дипломної роботи	Грудень 2021 р.	

Здобувач _____
(підпис)

Мамчур Г.С.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Масюк Ю.В.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Поняття прибутку сільськогосподарського підприємства та його функції	10
1.2. Класифікація прибутку сільськогосподарського підприємства та особливості його формування	17
1.3. Методологія управління прибутком сільськогосподарського підприємства	22
Висновки до розділу 1.	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	30
2.1. Організаційно-економічна характеристика СТОВ «ДНІПРО-Н»	30
2.2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	37
2.3. Аналіз стану управління прибутком на підприємстві	43
Висновки до розділу 2.	50
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	53
3.1. Перспективні напрями удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства	53
3.2. Економіко-математичне обґрунтування аналізу факторів впливу на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н»	62
3.3. Прогнозування показників прибутковості з урахуванням тимчасового фактору	67
Висновки до розділу 3.	72
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	84

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства».

Магістерська робота: 84 ст., 16 рис., 17 табл., 3 додатки, 70 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є сутність керування прибутком підприємства сільськогосподарського та шляхи його удосконалення.

Мета роботи дипломної формується на виявленні резервів покращення керування прибутком підприємства сільськогосподарського за умов невизначеності.

Предметом дослідження постає комплекс практичних, теоретичних, і методологічних граней особливостей покращення керування прибутком підприємства сільськогосподарського.

Економіко-математичне обґрунтування дослідження впливу факторів на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» встановлює той факт, що істотний вплив на генерування прибутку чистого СТОВ «ДНІПРО-Н» здійснила зміна прибутку економічного підприємства -1171 тис. грн. Інші фактори мають менш значення важливе. Внаслідок аналізу факторного генерування прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» доцільно сформулювати висновок, відносно зниження істотного прибутку на підприємстві спричинило вагоме зменшення замовлень, в результаті чого на підприємстві частково реалізується діяльності планування.

АНОТАЦІЯ

УПРАВЛІННЯ, ПІДПРИЄМСТВО, ПРИБУТОК, УДОСКОНАЛЕННЯ, ВПЛИВ, РИЗИК, КОНТРОЛЬ.

АННОТАЦИЯ

УПРАВЛЕНИЕ, ПРЕДПРИЯТИЕ, ПРИБЫЛЬ, СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ, ВЛИЯНИЕ, РИСК, КОНТРОЛЬ.

SUMMARY

MANAGEMENT, ENTERPRISE, PROFIT, IMPROVEMENT, IMPACT, RISK, CONTROL.

ВСТУП

Актуальність теми. Дієвість функціонування підприємства без винятку якої власності форми трактується результативністю. Остаточним результатом фінансовим функціонування підприємств, котрий пояснює дієвість його існування, виступає прибуток, котрий є ключовим фактором діяльності спонукання виробничої підприємства, котре формує базу фінансову з метою нарощення виробництва, та також задоволення потреб соціальних персоналу. Головною ціллю кожного без винятку підприємства сільськогосподарського крокуючи до сталого розвитку економічного виступає генерування прибутковості діяльності своєї. Варто наголосити, проблематика розподілу і застосування прибутку підприємства стає ще більш впливовою, адже саме у прибутку генерується результат діяльності господарської усієї будь якого підприємства. Одержання прибутку для підприємства сільськогосподарського виступає метою ключовою діяльності.

Все це веде до потреби знаходження нових шляхів нарощення прибутку і рентабельності функціонування підприємства сільськогосподарського. Підприємство функціонує ефективно та рентабельно, за умов коли обсягу виручки від реалізації достатньо для покриття затрат на виробництво та збут, а також для генерації прибутку. Отже, ключовим і найголовнішим завданням на шляху до розвитку економіки виступає не лише накопичення результатів фінансових функціонування підприємств, а й засвоєння керівниками і менеджерами практичних аспектів дієвого керування генерації і розподілом прибутку з метою встановлення збільшення результативності інвестиційної і діяльності фінансової учасників відносин на ринку. Враховуючи все вищезазначене доцільним є вивчення проблематики накопичення прибутку і результативності функціонування підприємства сільськогосподарського.

Ключові проблемні питання керування прибутком управління підприємства сільськогосподарського вивчали у своїх наукових працях такі

вітчизняні відомі і зарубіжні науковці: Бершадська І. І., Богацька Н. М., Кавтиш О. П., Масюк Ю. В., Непочатенко О. О., Орликовський М. О., Павлишенко М. М., Приказюк О. В., Сисоєва, І. М., Стрішенець О., Халатур С. М., Шевчук С. В. та ін.

Важливо звернути увагу на те, що значна кількість питань проблемних відносно покращення керування прибутком на підприємстві сільськогосподарського залишається не вирішеною та вимагає нових наукових відкриттів в даній галузі.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи дипломної формується на виявленні резервів покращення керування прибутком підприємства сільськогосподарського за умов невизначеності. Для щоб реалізувати поставлену мету необхідно виокремити та розв'язати наступні завдання:

- дослідити особливість визначення прибутку підприємства сільськогосподарського та його функції;
- визначити класифікацію прибутку підприємства сільськогосподарського і специфіку його генерування;
- розглянути методологію управління прибутком сільськогосподарського підприємства;
- здійснити характеристику організаційно-економічна СТОВ «ДНІПРО-Н»;
- виконати дослідження результатів фінансових функціонування підприємства;
- надати оцінку стану прибутком керування на підприємстві;
- виокремити інноваційні перспективи покращення керування прибутком підприємства сільськогосподарського;
- здійснити економіко-математичне обґрунтування аналізу впливаючих факторів на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н»;
- виконати прогнозування показників прибутковості з урахуванням тимчасового фактору.

Об'єктом дослідження є сутність керування прибутком підприємства

сільськогосподарського та шляхи його удосконалення.

Предметом дослідження постає комплекс практичних, теоретичних, і методологічних граней особливостей покращення керування прибутком підприємства сільськогосподарського.

Методи дослідження. Емпіричні методи: спостереження та вивчення фінансової документації, нормативні документи; теоретичні методи: теоретичний аналіз навчальної літератури (виділення та розгляд окремих сторін, ознак, особливостей, властивостей явищ); методи економіко-математичні; статистичні методи.

Наукова новизна результатів виявлених трактується розробкою теоретичних і засад методичних а також підходів концептуальних відносно покращення керування прибутком підприємства сільськогосподарського. В результаті одержані такі наукові результати:

- встановлено, що прибуток формується при правильному розподілі капіталу, проте, внаслідок ухвалення помилкових рішень управлінських, а також при впливі несприятливих зовнішніх факторів підприємство може позбутися вкладеного капіталу та не отримати запланований прибуток;

- досліджено місце прибутку в процесі розвитку підприємства та забезпечення інтересів його персоналу і власників, що визначається необхідністю безперервного і високоефективного керування ним.

- доведено, що керування прибутком підприємства виступає дією впливу чітко спрямованого суб'єкта на об'єкт з метою одержання певних результатів фінансових. Варіанти генерування і поділу прибутку вимагають безперервного оновлення методів керування процесами цими із боку керівників і менеджерів фінансових;

- встановлено, що в СТОВ «ДНІПРО-Н» основу земельного фонду складає рілля. Обсяг ріллі за досліджуваний період мав варіацію позитивну у 2020 році цей показник мав значення 2267 га. В середньому по підприємству на одного робітника припадає 32,25 га. угідь сільськогосподарських та 29,48

га, ріллі. В цілому забезпеченість ресурсами земельними для підприємства сільськогосподарського за період дослідження 2016-2020 років є достатньою;

- визначено, що у 2020 році, на противагу 2016 року вартість фондів середньорічна основних зросла на 7534 тис. грн. У 2020 вартість фондів середньорічна основних становила 13440,5 тис. грн.. Варіація накопичення для підприємства виступає позитивною зміною, адже це свідчить про постійне оновлення фондів основних на підприємстві. Динаміка фондів середньорічної вартості оборотних СТОВ «ДНІПРО-Н» за досліджуваний період також мала позитивну динаміку;

- доведено, що величина прибутку чистого з гривні кожної вкладеної в активи СТОВ «ДНІПРО-Н» збільшується. Зазначимо, що у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком показник даний зріс на 3,9% і мав значення 12,18%. Рентабельність капіталу власного надає можливість оцінювати міру дієвості застосування підприємства капіталу власного.

- встановлено, що система керування затратами і прибутком позиціонується як елемент сукупної системи керування підприємством, котра має в розпорядженні властивості, функції і зв'язки, виконання котрих направлено на покращення дієвості підприємства за допомогою реалізації сукупності прийомів відносно витрат оптимізації;

- економіко-математичне обґрунтування дослідження впливу факторів на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» встановлює той факт, що істотний вплив на генерування прибутку чистого СТОВ «ДНІПРО-Н» здійснила зміна прибутку економічного підприємства -1171 тис. грн. Інші фактори мають менш значення важливе. Внаслідок аналізу факторного генерування прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» доцільно сформулювати висновок, відносно зниження істотного прибутку на підприємстві спричинило вагоме зменшення замовлень, в результаті чого на підприємстві частково реалізується діяльності планування.

Практичне значення отриманих результатів ґрунтується на отриманих результатах та методичних підходах, відносно покращення керування

прибутком СТОВ «ДНІПРО-Н». Прикладне значення рекомендацій запропонованих впровадженням підтверджується, котре застосувало у діяльності практичній СТОВ «ДНІПРО-Н».

Публікації. В результаті виконаного дослідження у виданні науковому фаховому із економіки опубліковано 1 працю, наукову обсягом загальним 0,56 аркуша друкованого.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття прибутку сільськогосподарського підприємства та його функції.

Відносини в економіці ринковій характеризуються вимогами чіткими до системи керування підприємствами сільськогосподарськими. Потрібна швидша реакція на динаміку ситуації господарської для підтримки сталого фінансового стану та постійного поліпшення виробництва відповідно до кон'юнктури ринкової зміни. У ринкових умовах підприємство самостійно планує власну діяльність та визначає перспективи розвитку, з урахуванням попиту на продукцію. Самостійно запланованим показником серед інших став прибуток. Його величина складається за рахунок впливу значної кількості різних факторів і відбиває майже всі аспекти функціонування підприємства. За цією причиною прибуток можна досліджувати з точки зору керованого об'єкта, який може бути підданий плануванню та прогнозуванню, обліку та аналізу, регулюванню та контролю.

Поняття прибуток постає як підґрунтя зростання економічного підприємства, що пояснює дієвість функціонування підприємства у кожній зі сфер його діяльності (збутової, виробничої, фінансової, інвестиційної та постачальницької). З кожним роком прибуток, за умов ринкової економіки, починає грати все велике місце в керуванні підприємством та є визначальним при виявленні подальших цілей використання отриманих коштів.

Варто розглянути ґрунтовно різноманіття думок науковців відносно пояснення суті поняття прибуток.

Богацька Н.М. наголошує на тому, що: «найважливішою фінансовою категорією, що відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, є прибуток. На

сучасному етапі розвитку ринкового середовища господарювання власників підприємств цікавить не тільки отримання прибутку, а його максимізація. Для досягнення цієї мети на перший план виходять питання щодо ефективного управління прибутком, так як розмір отриманого прибутку має досить велике значення в діяльності підприємства. Величина прибутку підприємства впливає на формування фінансових ресурсів підприємства, збільшення ринкової вартості підприємства, ефективність виробничої діяльності підприємства, економічний розвиток держави шляхом поповнення державного бюджету сплатою податків, зборів, обов'язкових платежів. Отже, значна роль прибутку в розвитку підприємства, а також держави визначають необхідність дослідження питань ефективного управління прибутком підприємств» [10].

Кошкалда І.В. стверджує: «прибуток – найважливіша фінансова категорія. Він є показником, що відображає фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості. Зміст будь-якої підприємницької діяльності полягає у досягненні економічного ефекту у вигляді прибутку. Одночасно прибуток впливає на зміцнення комерційного розрахунку, інтенсифікацію виробництва при будь-якій формі власності. Він є не лише джерелом забезпечення внутрішньогосподарських потреб підприємств, а й джерелом формування бюджетних коштів держави. Визначаючи поняття управління прибутком, необхідно чітко усвідомлювати, що прибуток не є безпосереднім об'єктом управління, оскільки його абсолютна величина є активним показником і безпосередньо залежить від зміни абсолютних величин інших фінансових показників господар» [26, с. 14].

Шваб Л. І. зазначає, що: «прибуток виступає як узагальнюючий фінансовий показник діяльності підприємства, який визначається як частина виручки, що залишається після відшкодування усіх витрат на його виробничу й комерційну діяльність» [68, с. 483].

Азаренкова Г.М., Михайленко Р.М., Журавель Т.М., акцентують увагу на тому, що: «прибуток становить собою різницю між загальною сумою доходів і витратами на виробництво та реалізацію продукції» [1, с. 95].

Мочерний С.В. в свою чергу стверджує: «Прибуток це перетворена похідна форма додаткової вартості, яка з кількісного аспекту є різницею між ціною продажу і витратами капіталу на її виробництво» [17, с. 525].

На думку Білик В.О.: «прибуток є результатом капіталу як обов'язкового фактора будь-якого виробництва, вина нагорода капіталіста за відстрочку особистого споживання власного капіталу за ризик в очікуванні ефекту від вкладених у виробництво засобів, як трудовий дохід від підприємницької діяльності у всіх його видах, як результат існування монополії» [18, с. 364].

Розуміння природи та прибутку сутності тісно пов'язане з певним етапом розвитку економічних та виробничих відносин у суспільстві. Проблеми виявлення джерел, обліку і застосування прибутку складні та багатогранні. Ними займаються представники різних наук: політичної економії, бухгалтерського обліку, макроекономіки, мікроекономіки.

Доцільно зазначити, що виступаючи ключовою силою руху ринкової економіки термін прибуток містить у собі безліч форм і типів, розглянемо їх детальніше:

1. Прибуток, безперечно, є формою доходу підприємства будь-якого.
2. Прибуток складова капіталу частина підприємства, визначальна вартість капіталу функціонуючого.
3. Прибуток формується при правильному розподілі капіталу, проте, внаслідок ухвалення помилкових керівних рішень, а також при впливі несприятливих зовнішніх факторів підприємство може позбутися вкладеного капіталу та не отримати запланований прибуток. Виходячи з цього, прибуток виступає платою за ризики, що з'являються в ході реалізації діяльності підприємницької.
4. Прибуток виражається у вигляді різниці між доходами суцільними і

витратами сукупними, здійсненими за певний проміжок часу.

5. Прибуток елементом керування підприємством виконує певні функції. До них відносяться оцінна, стимулююча та відтворювальна функції.

На рисунку 1.1. розглянемо місце прибутку в загальній економічній системі.

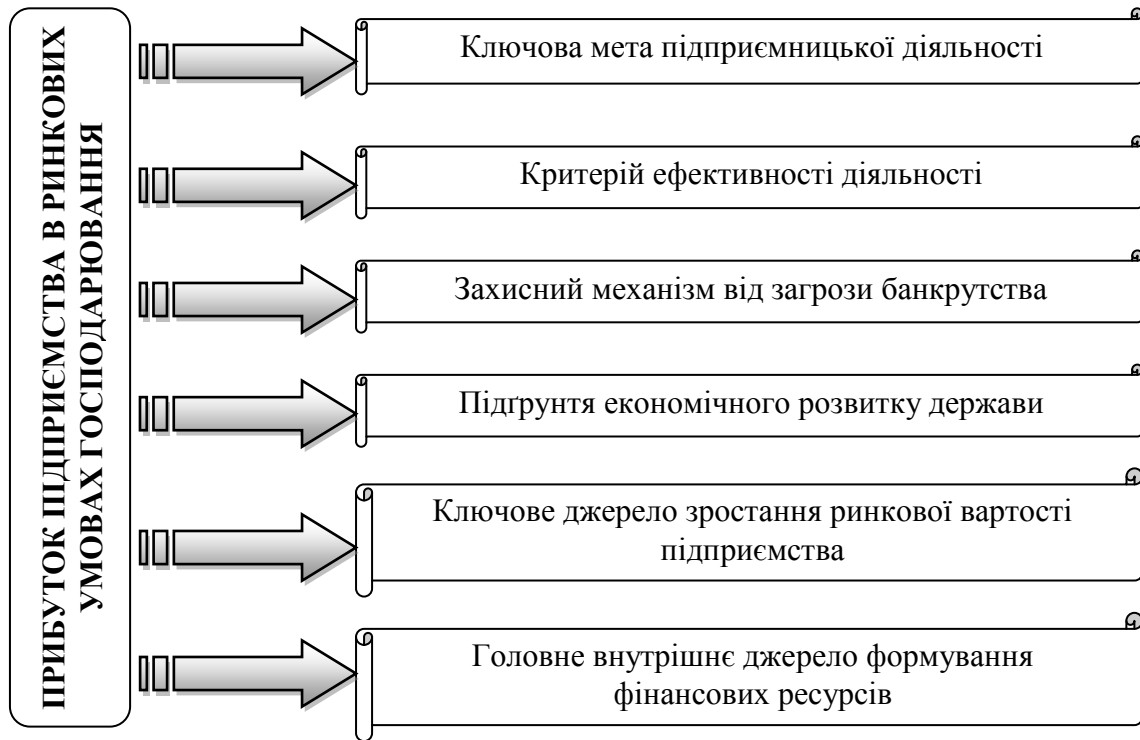

Рис. 1.1. Місце прибутку в загальній економічній системі.

Аналізуючи рисунок 1.1. варто доцільно зазначити, що прибуток є не тільки підґрунтям існування відокремленого господарюючого суб'єкта а й виступає основою соціального, економічного і політичного розвитку держави в цілому.

Непочатенко О.О., і Рудь О.Г. наголошують на тому, що: «у сучасній економічній науці розглядають три різних види прибутку: бухгалтерський, економічний та податковий. Економічний прибуток це величина фінансового результату, який може бути одержаний за умови найбільш ефективного використання коштів. Податковий прибуток це деяка умовна величина, яка розраховується відповідно до правил, передбачених податковим законодавством, і призначена для визначення об'єкта оподаткування. А

бухгалтерський прибуток характеризує рівень господарювання підприємств і лише він може бути джерелом фінансування виробничо-технічного та соціального розвитку господарюючого суб'єкта, і джерелом доходів державного бюджету» [39, с. 257].

В свою чергу автори Масюк Ю.В. та Мамчур Г.С. досліджуючи особливості прибутку підприємства акцентували увагу на тому, що: «аналізуючи різні варіанти трактування сутності прибутку сільськогосподарського підприємства та його фінансового менеджменту наголосимо на тому, що прибуток сільськогосподарського підприємства - основне внутрішнє джерело формування фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його розвиток. Чим вище рівень генерування прибутку підприємства в процесі його господарської діяльності, тим менше його потреба в залученні фінансових коштів із зовнішніх джерел і вище рівень самофінансування його розвитку, реалізації стратегічних цілей, підвищення конкурентних позицій на ринку. На відміну від інших внутрішніх джерел формування фінансових ресурсів підприємства прибуток є постійно відтвореним ресурсом і його відтворення в умовах успішного господарювання здійснюється на розширеній основі. Отримання прибутку є обов'язковою умовою функціонування підприємства. Прибуток розглядається як критерій ефективності відтворення і як показник, що відображає кінцевий результат інтенсивного і екстенсивного розвитку підприємства» [34, с. 47].

Досліджуючи питання трактування підприємства прибутку ґрунтовним акцентом виступає аналіз функцій ключових, котрі здійснює прибуток.

Ми погоджуємося з твердженням Поддєрьогіна А.М., Білика М.Д., Буряк Л.Д. стосовно того, що: «прибуток як економічна категорія має своє якісне і кількісне визначення, тобто має речовий зміст та суспільну форму. Саме в їх діалектичній єдності розкривається сутність прибутку, його економічний зміст. Прибуток система економічних відносин між підприємцями роботодавцями власниками засобів виробництва і найманими

працівниками щодо виробництва, розподілу та привласнення створеної додаткової вартості, яка відособлюється у вигляді надлишку над витратами вкладеного капіталу. Кількісне визначення прибутку це різниця між загальним доходом валовим виторгом підприємства від реалізації продукції та сукупними витратами на її виробництво» [63, с. 289].

Мазаракі А.А., Ушакова Н.М. доводять той факт, що: «Прибуток виконує ряд функцій: оціночна функція. Прибуток підприємства використовується як оціночний показник, що характеризує ефект його господарської діяльності. Використання цієї функції повною мірою можливе тільки в умовах ринкової економіки, яка передбачає свободу встановлення цін, свободу вибору постачальника і покупця. Розподільча функція. Її зміст полягає в тому, що прибуток використовується як інструмент розподілу чистого доходу суспільства на частину, що акумулюється в бюджетах різних рівнів та залишається в розпорядженні підприємства. Стимулююча функція. Виконання цієї функції визначається тим, що прибуток є джерелом формування різних фондів стимулювання» [33, с. 458].

Вищенаведене систематизовано на рисунку 1.2. з урахуванням специфіки сільськогосподарського підприємства.

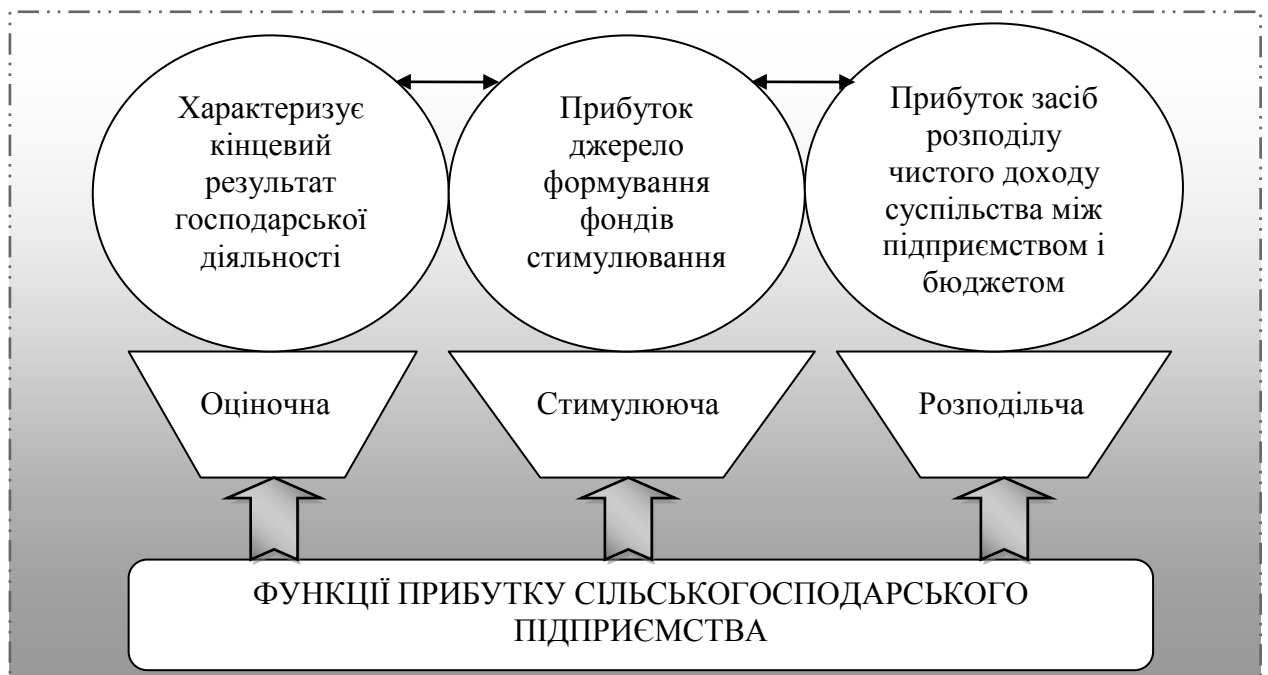

Рис. 1.2. Функції прибутку підприємства сільськогосподарського.

Аналізуючи рисунок 1.2. доцільно визначити те, що прибуток – найважливіший економічний показник. Отримання підприємством прибутку говорить про те, що воно спрацювало ефективно, і вся випущена продукція або ж послуги було реалізовано. Отже, продукція знайшла свого покупця, витримала конкуренцію, а підприємство отримало виторг. Реалізація продукції забезпечила певні потреби суспільства, а отримання прибутку дозволить підприємству зробити платежі до бюджету та частину прибутку направити на розвиток підприємства, матеріальне забезпечення його працівників та інші цілі.

Ключовою метою прибутку є добробут підприємства власників у поточному і періоді перспективному. Ця мета передбачає одночасне забезпечення гармонізації зацікавленості власників із інтересами державними і інтересами підприємства співробітників.

На основі цієї основної мети, схема керування прибутком завдання вирішує, що складаються з:

1) Забезпечення максимізації обсягу прибутку, що формується, котрий ресурсному відповідає потенціалу організації, а також ринковій кон'юнктури.

2) Встановлення пропорційності оптимальної між формованого рівня прибутку і граничним ризику рівнем.

3) Відшкодування виплати відповідного рівня доходу на капітал інвестований власникам підприємства.

4) Забезпечення формування відповідного обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань організаційного розвитку майбутній період.

5) Встановлення безкінечного нарощення вартості ринкової організаційної.

Високою роллю прибутку в процесі розвитку підприємства та забезпечення інтересів його персоналу та власників визначається необхідність безперервного та високоефективного керування ним. Слід

розглядати керування прибутком як процес прийняття та вироблення дієвих рішень відносно ключових аспектів його генерації, використання і розподілу.

1.2 Класифікація прибутку сільськогосподарського підприємства та особливості його формування.

Результат фінансовий діяльності господарської підприємства форми будь-який організаційно-правової визначається за допомогою прибутку або збитку. Фінальний результат фінансовий прибуток або збиток формується із результату фінансового від продажу продукції, коштів основних і майна підприємства іншого і доходів від дій позареалізаційних, котрі зменшилися у витрат сумі за даними операціям. Ціллю функціонування структури комерційної без виключення якої, за умов економіки ринкової, в кінцевому підсумку, виступає прибуток одержання, придатного генерувати її розвиток майбутній. Прибутковість досліджується не тільки як ціль ключова, а й як основна причина активності ділової підприємства, як підсумок його функціонування, дієвої реалізації функцій своїх із примноження споживачів.

Виокремлюють два прибутку різновиди: економічний і бухгалтерський. У функціонуючій звітності на підприємстві визначають і аналізують здебільшого прибуток бухгалтерський, який виступає прибутком, котрий є залишком від виручки загальної від продажу продукції, послуг, робіт, підприємства після сплати витрат явних. Прибуток економічний собою являє прибуток, є залишком вирахування з виручки від продажу продукції, робіт, послуг витрат всіх, котрі генерують в собі ренту, прибуток нормальний і т.д. Вирахування прибутку економічного значення відіграє велике в ході обрання напрямів оптимальних найбільш функціонування кожного підприємства та нарощення його результативності.

На думку Вороніної В.Л.: «дослідження питання класифікації прибутку не втрачає своєї актуальності з огляду на те, що від її наукової обґрунтованості залежить правильність обліку операцій з його формування

та розподілу. Важливість розгляду питання класифікації прибутку для цілей обліку, аналізу та контролю, пов'язана з необхідністю раціональної організації системи бухгалтерського обліку на підприємстві в частині його ведення.» [15, с. 191].

Враховуючи вищенаведене вважаємо за необхідне дослідити види прибутку, які найбільше зустрічаються у господарській діяльності підприємств. У додатку А проведена систематизація даних видів.

Панченко І.А. стверджує, що: «за основу розробки класифікації прибутку при проведенні досліджень науковці беруть законодавство країни, а також вже існуючі розробки науковців. Крім визначених законодавчо видів прибутку кожен автор доповнює класифікацію власними видами і визначеннями. Проте на практиці, особливо для цілей бухгалтерського обліку, аналізу та контролю, застосування такої широкої класифікації не є доцільним, оскільки досить значний обсяг інформації, переважно розрахункового характеру, ускладнює процес ведення бухгалтерського обліку, узагальнення і представлення інформації, охоплюючи факти, які не є необхідними для прийняття рішень визначеною групою користувачів інформації за даними бухгалтерського обліку» [45, с. 225].

В додатку Б представлено прибутку класифікацію підприємства сільськогосподарського.

Аналізуючи додаток Б, варто погодитися з думкою Вороніної В.Л. відносно того, що: «використання запропонованої класифікації, розробленої з врахуванням інтересів користувачів, дозволить: на теоретичному рівні удосконалити методологічні засади бухгалтерського обліку та контролю через підходи до визнання та оцінки, на практичному рівні побудувати на підприємстві відповідну систему аналітичного обліку, яка стане надійним обліковим забезпеченням для проведення аналізу та контролю операцій з формування та розподілу прибутку, а також для управління» [15, с. 192].

Варто увагу звернути на те, що вагоме місце прибутку в процесі підприємства розвитку та забезпечення інтересів його персоналу і власників

визначається необхідністю безперервного і високоефективного керування ним. Слід визначати керування прибутком як процедуру ухвалення та вироблення рішень управлінських відносно головних аспектів його генерування, застосування і розподілу в створення процесі.

Протягом значного періоду прибутку розрахунок поєднувався із обліком бухгалтерським. Але на сучасному розвитку етапі економіки процес визначення прибутку описується цілями, за котрими здійснюється спостереження користувачами зацікавленими звітності фінансової. В таблиці 1.1. розглянемо детально прибутку сутність в контексті інтересів користувачів звітності фінансової.

Таблиця 1.1.

Прибуток в контексті інтересів користувачів звітності фінансової

Користувачі	Показник прибутку	Інтереси користувачів
Менеджери	Валовий (маржинальний) прибуток	Результат своєї діяльності, джерело покриття поточних витрат, джерело розвитку підприємства, обсяг отриманих доходів, рівень собівартості
	Чистий прибуток	Джерело створення резервного капіталу та резервів відповідно до законодавства та установчих документів
Власники	Чистий прибуток	Джерело виплати доходів, джерело створення резервного капіталу та резервів у відповідно до законодавства та установчих документів
Кредитори, інвестори	Операційний прибуток	Джерело стабільності партнерських відносин; джерело покриття постійних фінансових витрат (відсотки за кредитами та позикам, лізингові платежі)
Держава (податкові органи)	Оподатковуваний прибуток	Джерело поповнення бюджету у вигляді податку на прибуток, штрафів та пені

Аналізуючи таблицю 1.1. варто звернемо увагу на те, що для тих осіб,

які мають безпосередньо пряме чи непряме ставлення до функціонування підприємства і структури його, мають вплив на генерування прибутку, розрахунковий прибуток показник значення має неоднозначне. Внаслідок цього, для користувача кожного визначається прибуток показник, у якому він зацікавлений найбільше. При цьому прибуток, як показник результуючий, визначається в рамках обліку бухгалтерського, податкового та управлінського.

Вартою уваги є думка Протопопової Н.А. та Маргарян М.Л. відносно того, що: «господарська діяльність будь-якого підприємства передбачає постійне співставлення доходів і витрат та визначення фінансового результату. Позитивний фінансовий результат прибуток характеризується перевищенням доходів над витратами, які були понесені для їх одержання, а негативний збиток навпаки. Алгоритм розрахунку фінансового результату підприємства визначається формами фінансової звітності. Абсолютна сума прибутку, отримана підприємством, у тому числі прибуток від основної діяльності, є дуже важливими показниками. Однак вони не можуть характеризувати рівень ефективності господарювання. За інших однакових умов більшу суму прибутку отримає підприємство, яке володіє більшим капіталом, використовує більше живої і матеріалізованої праці, більше виробляє і реалізує продукції» [51, с. 48].

З точки зору практичного функціонування генерування прибутку на підприємстві здійснюється по мірі продажу продукції. Перебуваючи в рамках актів законодавчих України факт здійснення реалізації фіксується за датою продукції відвантаження, а для робіт у відповідності до дати здійснення фактичного таких, чи за датою коштів зарахування покупця на постачальника рахунок банківський. Як відомо, процес генерування прибутку підприємства стартує з генерування прибутку валового. Прибуток підприємства відображається у звіті про результати фінансові. Вважаємо за необхідне на рисунку 1.3. дослідити детально механізм генерування прибутку сільськогосподарського підприємства у відповідності до Національних

положень (стандартів) обліку бухгалтерського.

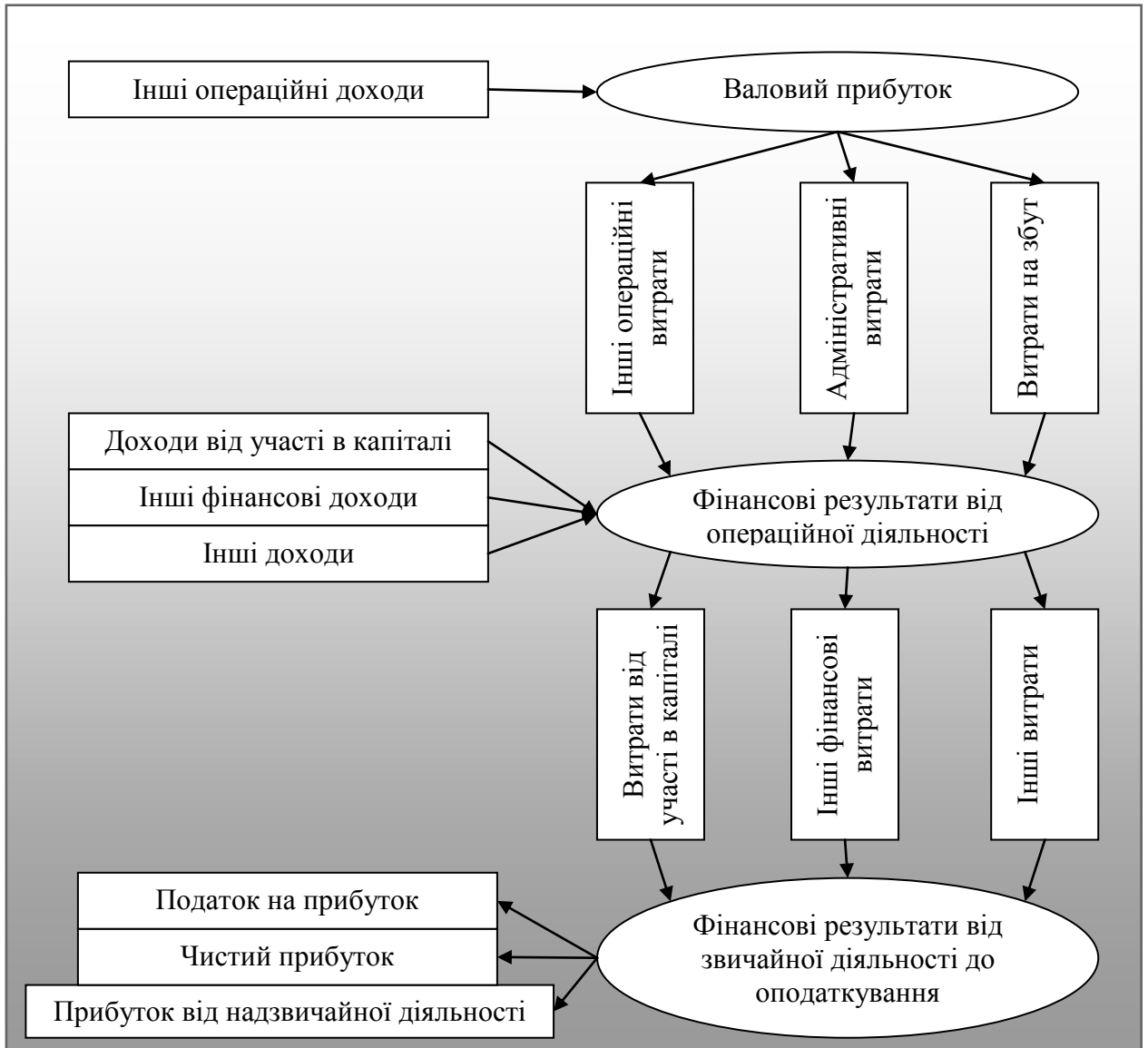

Рис. 1.3. Механізм генерування прибутку сільськогосподарського підприємства.

Аналізуючи рисунок 1.3. зазначимо, що процес накопичення прибутку підприємства переломлюється через чинний послідовність зазначення операцій з фінансово-господарської підприємства діяльності. На нього великий вплив має політика облікова, котру підприємство приймає. Політика, яку проводить підприємство в рамках законодавства чинного та положення про облік бухгалтерський, діяльність фінансово-господарську спрямовану на оптимізацію аспектів фінансових функціонування

підприємства сільськогосподарського.

На генерування і перерозподіл прибутку підприємства сільськогосподарського як на складову частину діяльності впливають безліч факторів, в тому числі кількість неформалізованих. У той же час їх оцінка є важливим завданням з точки зору формування моделі дієвого керування розвитком економічним підприємства. Застосування методу оцінок експертних в даній ситуації дає можливість формалізувати значення факторів, кількісно не вимірюваних.

1.3. Методологія управління прибутком сільськогосподарського підприємства.

Прибуток підприємства - основне джерело внутрішнє генерування ресурсів фінансових підприємства, котрі формують розвиток його. За умов коли рівень прибутку генерування підприємства є більшим в ході його діяльності господарської, тим є меншою необхідність в коштів фінансових залученні із джерел зовнішніх і більший самофінансування рівень розвитку його, виконання цілей стратегічних, нарощення позицій конкурентних на ринку. На противагу іншим джерелам внутрішнім генерування ресурсів фінансових підприємства прибуток безперервно відтворювальним ресурсом і його відтворення за умов результативного функціонування реалізується на основі розширень.

Бершадська І.І. та Тульчинська С.О. стверджують про те, що: «діяльність кожного підприємства націлена на отримання прибутку. Він виступає в якості рушійної сили ринкової економіки і забезпечує інтереси держави, власників і персоналу господарюючих суб'єктів. Саме тому необхідно постійно підвищувати кваліфікації керівників та фінансових менеджерів відносно методів ефективного управління, формування й розподілу прибутку в ході діяльності підприємства. Безпосередньо, управління прибутком підприємства це процес цільового впливу суб'єкта на

об'єкт з метою досягнення певних фінансових результатів. Мета управління прибутком полягає в максимізації абсолютної його величини і стабільності формування в часі. Управління прибутком це певна сукупність принципів і методів підготовки і реалізації рішень апарату управління на всіх етапах його формування, розподілу та використання на підприємстві» [4, с. 182].

Ж. М. Жигалкевич та Е. С. Фісенко засвідчують той факт, що: «методика управління прибутком підприємства це спосіб впливу суб'єкта управління на об'єкт для отримання запланованого результату. Теоретична база методів управління потребує глибокого й точного їх опрацювання, оскільки неправильне їх використання може стати причиною серйозних негативних наслідків» [19, с. 146].

Ми вважаємо, що керування прибутком підприємства виступає дією впливу точно направленою суб'єкта на об'єкт з метою одержання відповідних результатів фінансових. Методика генерування і перерозподілу прибутку вимагає безперервного покращення інструментів керування даними діями з сторони керівників і менеджерів фінансових. Спрямованість стратегії сукупності керування прибутком закладена в трактування інноваційних шляхів функціонування підприємства в основі аналізу комплексного і оцінки оцінювання середовища ринку, рівня одержуваного і потенційного прибутку, здатностей керування прибутком із ціллю його збільшення на основі застосування різноманітних резервів внутрішньо фірмових.

Ключовою ціллю системи керування прибутком підприємств сільськогосподарських виступає досягнення добробуту максимізації їх власників в поточному і періоді перспективному. систематичність керування прибутком має на меті розв'язати ключові завдання, котрі зазначені на рисунку 1.4.

Досліджуючи рисунок 1.4. варто сказати, що спрямованість функціональна об'єктів керування прибутком виокремлює два ключових їх види:

- 1) керування прибутку формуванням;

2) керування розподілом і застосуванням прибутку.

Кожен із макрооб'єктів керування прибутком в свою чергу розгалужується на об'єкти порядку нижчого, утворюючи систему певну.

Рис. 1.4. Завдання системи керування прибутком.

Николишин С. Є. зазначає, що: «прибуток підприємства може бути отримано внаслідок провадження операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Розподіл прибутку в системі стратегічного управління підприємством складається з такого комплексу заходів таких як управління сплатою податкових зобов'язань з прибутку; оптимізація пропорцій розподілу прибутку на частини, що капіталізуються та споживаються;

управління частиною прибутку, що капіталізується; використання прибутку, що споживається» [41, с. 300].

Систематизацію методичних підходів відносно оцінки ефективності керування прибутком сільськогосподарського підприємства, так як і удосконалення будь яких процесів, повинне безпосередньо ґрунтуватися на аналізі ефективності. В зв'язку з вищенаведеним, вважаємо за необхідне дослідити більш детально методичні підходи, щодо оцінки ефективності керування прибутком сільськогосподарського підприємства.

Свої підходи пропонували деякі вчені серед них найбільш варті уваги, на нашу думку, твердження Самайчук С.І. стосовно того сутність його підходу стосовно ефективності керування прибутком ґрунтується на тому, що: «стрес-тестування аналіз чутливості грошових потоків до зміни факторів ризику, моделюються наслідки зміни одного фактору ризику або групи тісно взаємопов'язаних факторів, при цьому значення інших факторів залишаються без змін» [55, с. 56].

Бандурка О.М., Коробов М.Я., пояснюють сутність підходу як: «розрахунок показників ефективності використання основних виробничих фондів, трудових, матеріальних ресурсів та обігових фондів» [64, с 101].

Вараскіна О.В. Іщейкін Т.Є, Онупко О.М. наголошують на тому, що: «визначення ефективності системи контролінгу за управлінням прибутком підприємства за кількісними та якісними показниками» [12, 25].

Павлишенко М.М., Винярска Н.М. акцентують увагу щодо оцінки ефективності на тому, що : «визначення ефективності управління прибутком з позиції теорії ігор»[44, с. 234].

Музиченко А.С. акцентує увагу на: «визначенні розміру суми межі безпеки або запасу міцності підприємства як результат управління прибутком підприємства» [36, с. 4].

Проаналізувавши підходи методичні до оцінки дієвості керування прибутком підприємства сільськогосподарського варто дослідити перспективні шляхи удосконалення управління прибутком.

Досить чітко свою позицію стосовно даного питання обґрунтував Стрішенець О. а саме: «1. Збільшення обсягів реалізації продукції внаслідок удосконалення цінової, збутової, товарної та комунікаційної політик підприємства, удосконалення конкурентної стратегії 2. Чітке закріплення завдань з управління прибутком за виконавцями, створення комфортних умов роботи, удосконалення корпоративної культури підприємства, впровадження прозорості та зрозумілої системи мотивації персоналу 3. Проведення атестації кадрів, планування заходів з підвищення їх кваліфікації, що дозволить застосовувати сучасні методичні підходи при управлінні прибутком, якісно планувати та реалізовувати комплекси управлінських рішень 4. Планування заходів з підвищення швидкості руху оборотних коштів, скорочення всіх видів запасів, домагатися максимально швидкого просування готових виробів від виробника до споживача 5. Підвищення якості продукції, її конкурентоспроможності, що збільшить обсяги продажів продукції та, як наслідок, зростання прибутку підприємства, що у свою чергу дозволить інвестувати частину прибутку у розвиток підприємства 6. Впровадження процесних інновацій у діяльність підприємства, що дозволить ефективніше використовувати наявні ресурси підприємства та нарощувати обсяги реалізації продукції» [58].

Інтереси менеджерів в управлінні прибутком лежать у трьох основних площинах: доходи - витрати - прибуток, оцінювання дієвості застосування ресурсів і прибутку діяльності фінансово-господарської. Оптимізація результатів фінансових стартує з пошуку резервів нарощення виручки і прибутку, а також витрат мінімізації. Для цього виокремлюють фактори впливу на показники ці. На рисунку 1.5. наведено фактори, що мають вплив на підприємства прибуток.

В умовах реалізації виробничої діяльності дані фактори функціонують в тісній взаємодії і взаємозалежності. Прямий вплив ці фактори мають на собівартості величину і виручку, а отже, показують, наскільки раціонально і економно ресурси використовуються.

Слід зазначити вплив політики облікової на результат фінансовий діяльності підприємства. Існує безліч способів ведення обліку надає свободу вибору відображення господарських операцій на обліку бухгалтерському. Їхнє застосування обмежується законодавством чинним, проте часто існує вибору альтернатива.

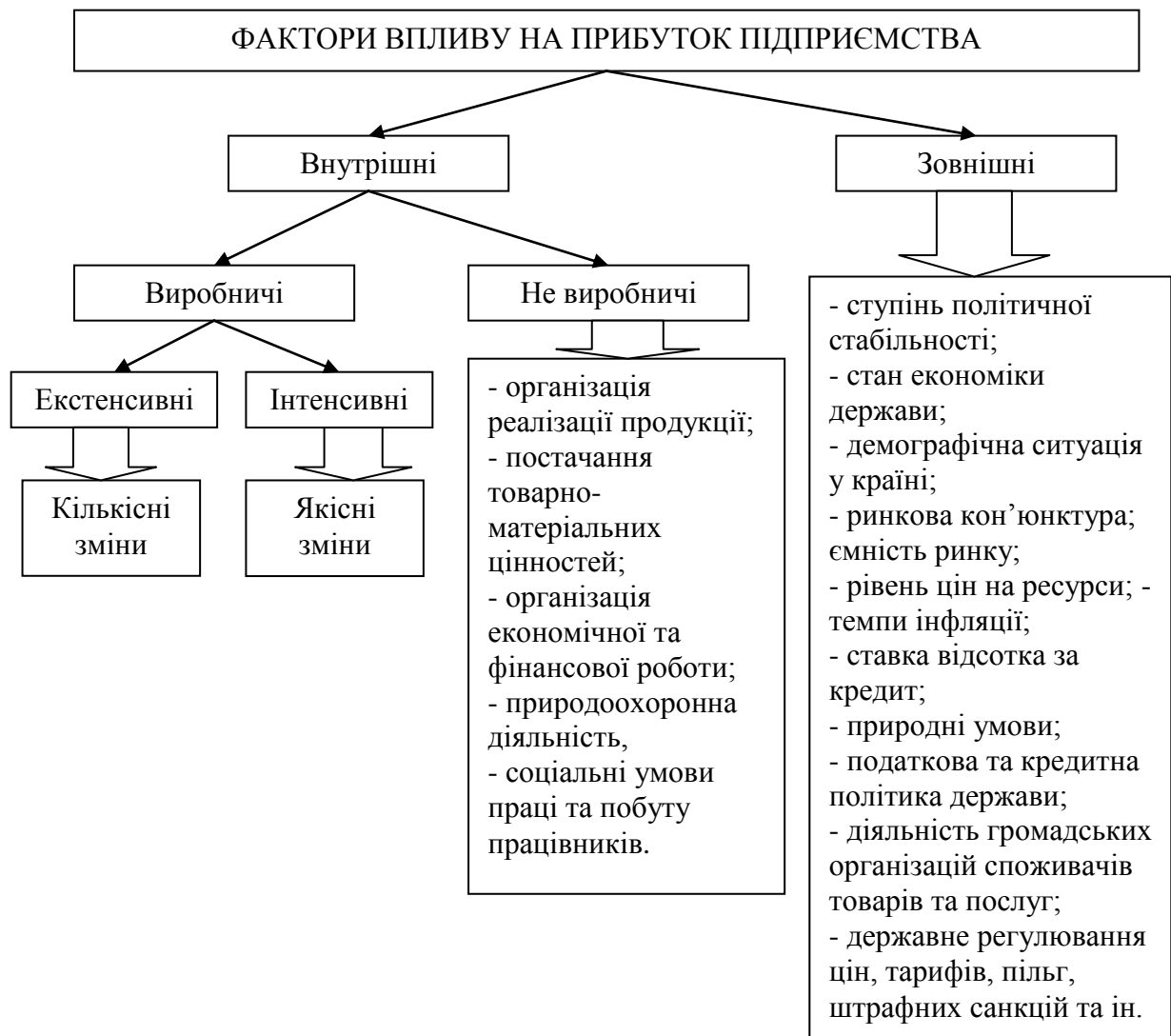

Рис. 1.5. Фактори впливу на прибуток підприємства.

Результативність діяльності фінансово-господарської підприємства відбивають показники рентабельності. Вони дозволяють сукупно відобразити якість стану фінансового підприємства і можливостей його розвитку. Доцільно виокремити наступні групи рентабельності показників:

- активів рентабельність з деталізацією на необоротні, оборотні та чисті

активи;

- капіталу рентабельність: сукупного, власного, позикового;
- продажів рентабельність;
- витрат рентабельність.

В умовах складної та динамічної ринкової економіки для стійкості та підтримки високого рівня конкурентоспроможності її учасникам необхідна постійна робота з усіх основним аспектам генерування, перерозподілу і застосування прибутку на підприємстві. Адже саме прибуток є основним джерелом фінансування суб'єкта господарювання діяльності, задоволення інтересів фінансових власників підприємства, його працівників і держави. Регулярний пошук та вдосконалення підходів та інструментів керування прибутком одне із рішень, що задовольняють цю потребу. Концепція керування прибутком орієнтована оптимізацію роботи підприємства з метою дієвого виконання завдань і планів стратегічних.

Висновки до розділу 1.

1. Поняття прибуток постає як основа економічного розвитку підприємства, що описує дієвість діяльності підприємства у кожній зі сфер його діяльності (збутової, виробничої, фінансової, інвестиційної та постачальницької). З кожним роком прибуток, за умов економіки ринкової, починає грати все велику роль в керуванні підприємством та є визначальним при виявленні подальших цілей застосування коштів отриманих.

2. Прибуток створюється при правильному розподілі капіталу, проте, внаслідок ухвалення помилкових керівних рішень, а також при впливі несприятливих зовнішніх факторів підприємство може позбутися вкладеного капіталу та не отримати прибуток запланований. Виходячи з цього, прибуток виступає платою за ризики, що виникають у в ході реалізації діяльності підприємницької.

3. Високою роллю прибутку в ході розвитку підприємства та

забезпечення інтересів його персоналу та власників визначається потребою безперервного та високоефективного керування ним. Слід розглядати керування прибутком як процес ухвалення та вироблення керівних рішень відносно ключових аспектів його формування, використання та розподілу.

4. Вагоме місце прибутку в процесі розвитку підприємства та забезпечення інтересів його персоналу і власників визначається необхідністю безперервного і високоефективного керування ним. Слід розглядати керування прибутком як процес ухвалення та вироблення керівних рішень щодо ключових аспектів його генерування, використання і розподілу в створення процесі.

5. Генерування прибутку на підприємстві здійснюється по мірі реалізації продукції. Відповідно до законодавчих актів України факт здійснення реалізації фіксується за датою відвантаження продукції, а для робіт у відповідності до дати фактичного здійснення таких, чи за датою зарахування коштів покупця на рахунок банківський постачальника. Як відомо, процес генерування прибутку підприємства стартує із генерування прибутку валового. Прибуток підприємства відбивається у звіті про результати фінансові.

6. Керування прибутком підприємства виступає дією впливу точно направленою суб'єкта на об'єкт з метою одержання відповідних результатів фінансових. Методика генерування і перерозподілу прибутку вимагає безперервного покращення інструментів керування даними діями з сторони керівників і менеджерів фінансових. Спрямованість стратегії сукупності керування прибутком закладена в трактування інноваційних шляхів функціонування підприємства в основі аналізу комплексного і оцінки оцінювання середовища ринку, рівня одержуваного і потенційного прибутку, здатностей керування прибутком із ціллю його збільшення на основі застосування різноманітних резервів внутрішньо фірмових.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Організаційно-економічна характеристика СТОВ «ДНІПРО-Н»

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «ДНІПРО-Н» розташоване за адресою Україна, 51606, Дніпропетровська обл., Верхньодніпровський р-н, С. Пушкарівка, Провулок Шкільний, буд. 3.

Підприємство створене з метою провадження діяльності сільськогосподарської, ключовим видом діяльності підприємства є 01.11 вирощування культур зернових (крім рису), культур бобових і насіння культур олійних, також зареєстрованими видами діяльності підприємства є: 01.41 Розведення великої худоби рогатої молочних порід, 01.45 Розведення кіз і овець, 01.46 Розведення свиней, 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві, 46.21 Оптова зерном торгівля, тютюном необробленим, насінням і кормами для тварин.

Керівник підприємства – Кукса Анатолій Іванович. Середньооблікова працюючих кількість 62 чол. В структурі СТОВ «ДНІПРО-Н» є апарат керування, бригада тракторна, автопарк, бригада рослинництва, складське господарство, сторожова. Робочий тиждень на підприємстві триває 40 годин. Початок робочого дня о 8.00 год. кінець в 17.00 годин, обідня перерва з 12.00 до 13.00 години.

У сільському господарстві найважливішим, постійним та незамінним засобом виробництва є земельні ресурси, і це визначає докорінну відмінність аграрного сектору народного господарства від інших галузей. Як природний ресурс земля виступає просторовим базисом для розміщення сільськогосподарського виробництва, внутрішньогосподарських доріг, об'єктів нерухомості, призначені для зберігання продукції.

В таблиці 2.1. проаналізуємо структуру та динаміку ресурсів земельних СТОВ «ДНІПРО-Н».

Таблиця 2.1

Динаміка і структура ресурсів земельних, землезабезпеченість СТОВ
«ДНІПРО-Н»

Показник	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. у % до 2016 р.
	га	%	га	%	га	%	га	%	га	%	
Загальна земельна площа	2354	100	2354	100	2354	100	2308	100	2491	100	105,8
В т.ч. с-г угідь	2297	97,58	2297	97,58	2297	97,58	2262	98,01	2427	97,43	105,7
З них ріллі	2152	91,42	2152	91,42	2152	91,42	2131	92,33	2267	91,01	105,3
інші земельні угіддя	57	2,42	57	2,42	57	2,42	46	1,99	64	2,57	112,3
Приходиться на 1 робітника: -с-г угідь	26,5	х	32,25	х	35,13	х	34,5	х	34,6	х	-
- ріллі	24,86	х	29,48	х	32,12	х	31,8	х	31,5	х	-

Аналіз таблиці 2.1. засвідчує те, що загальна площа земельна СТОВ «ДНІПРО-Н» за досліджуваний період суттєво не змінювалась. В 2020 році в порівнянні з 2016 роком даний показник зріс на 5,8% і мав значення 2491 га. В СТОВ «ДНІПРО-Н» основу фонду земельного рілля складає. Обсяг ріллі за період досліджуваний мав динаміку позитивну у 2020 році цей показник мав значення 2267 га. В середньому по підприємству на одного робітника припадає 32,25 га. сільськогосподарських угідь та 29,48 га, ріллі. В цілому забезпеченість ресурсами земельними для сільськогосподарського підприємства на протязі досліджуваного періоду 2016-2020 років є достатньою.

СТОВ «ДНІПРО-Н» в процесі провадження діяльності господарської виробляє та реалізує різні види продукції. Товарна продукція один із головних елементів дієвості функціонування підприємства. Необхідним аспектом характеристики організаційно-економічної підприємства є аналіз структури і складу продукції товарної підприємства який здійснений в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Склад та структура продукції товарної в СТОВ «ДНІПРО-Н»

Вид продукції	2016 р.		2017р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Озима пшениця	3869,3	22,04	4660,5	19,96	6664,4	21,2	7184,6	22,2	6151,1	21,4
Кукурудза на зерно	6729,2	38,32	3732,1	15,98	5735,7	18,2	9919,1	30,7	9923,9	34,5
Ячмінь озимий	1019,7	5,81	716,6	3,07	1393,7	4,4	857,4	2,7	1083,5	3,76
Соняшник	5548,3	31,60	13316,6	57,02	13182,0	41,9	10159,9	31,4	8610,9	29,9
Гречка	56,3	0,32	18,1	0,08	148,1	0,47	54,5	0,17	5,0	0,02
Овес	14,6	0,08	463,0	1,98	796,8	2,53	145,5	0,45	313,7	1,09
Всього по рослинництву	17237,4	98,17	22906,9	98,09	27920,7	88,7	28321	87,6	26088,1	90,6
Свині	187,2	1,07	284,7	1,22	1583,8	5,03	1695,7	5,25	1406,2	4,89
ВРХ	134,3	0,76	161,5	0,69	1959,2	6,23	2313,0	7,15	1286,3	4,47
Всього по тваринництву	321,5	1,83	446,2	1,91	3543	11,3	4008,7	12,4	2692,5	9,36
Всього по підприємству	17558,9	100	23353	100	31464	100	32329	100	28780	100

Аналіз таблиці 2.2. дозволяє оцінити товарну продукцію СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки. Товарна продукція СТОВ «ДНІПРО-Н» складається з рослинництва і тваринництва. В рослинництві вирощують пшеницю озиму, кукурудзу на зерно, ячмінь озимий, соняшник, гречку та овес, а в тваринництві вирощують велику рогату худобу та свиней. Найбільшої уваги на підприємстві приділяють вирощуванню озимої пшениці у 2020 році 6551 тис. грн., кукурудзи на зерно у 2020 році 9923,9 тис. грн., а також соняшника у 2020 році 8610,9 тис. грн.. Всього по тваринництву у 2020 році вироблено товарної продукції на суму 2692,5 тис. грн., а в рослинництві всього у 2020 році вироблено товарної продукції на суму 26088,1 тис. грн., отже з впевненістю можна сказати, що СТОВ «ДНІПРО-Н» спеціалізується більше на продукції рослинництва.

Важливим етапом для підприємства є встановлення спеціалізації рівня, для цього складають ранжируваний ряд, та розраховують коефіцієнт спеціалізації (табл. 2.3):

$$K = 100 : (\sum PVi (2i - 1)), \quad (2.1)$$

де PVi - вага питома i -го виду товарної продукції в загальному її об'єму;
 i – номер порядковий окремих видів продукції по їх питомій вазі.

Таблиця 2.3

Ранжируваний ваги питомої ряд окремих видів продукції, %

Рік	1	2	3	4	5	6	7	8	К
2016	38,32	31,6	22,04	5,81	1,07	0,67	0,32	0,08	0,56
2017	57,02	19,96	15,98	3,07	1,98	1,22	0,69	0,08	0,58
2018	41,49	21,18	18,23	6,23	5,03	4,43	2,53	0,47	0,42
2019	31,43	30,68	22,22	7,15	5,25	2,65	0,45	0,17	0,46
2020	34,48	29,92	21,37	4,89	4,47	3,76	1,09	0,02	0,44

Аналізувати значення коефіцієнта спеціалізації варто так: K до 0,20 засвідчує низький рівень спеціалізації підприємства; 0,21 - 0,40 - середній; 0,41 - 0,60 - високий; 0,61 та більше - засвідчує поглиблену спеціалізації підприємства.

Динаміка коефіцієнта спеціалізації представлена на рис 2.2. т

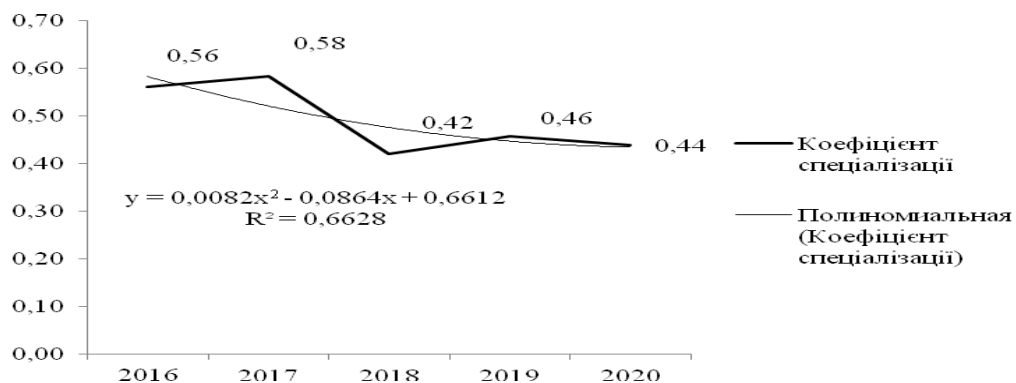

Рис. 2.2. Динаміка коефіцієнта спеціалізації СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки.

Аналізуючи в динаміці спеціалізації коефіцієнт СТОВ «ДНІПРО-Н» на

протязі 2016-2020 років наголосимо на тому, що в цілому підприємство мало високий спеціалізації рівень. Найбільшого значення даний коефіцієнт досягнув у 2017 році і мав значення 0,58. Аналіз рисунку 2.2. свідчить про те, що в перспективних періодах спеціалізації коефіцієнт матиме тенденцію до зменшення, що свідчитиме про середній рівень спеціалізації.

Функціонування будь якого підприємства ґрунтується на наявності ресурсів певних видів, серед яких обов'язковими є основні фонди і фонди оборотні. Динаміка засобів основних і оборотних проаналізована в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка засобів основних і оборотних, рівень забезпеченості та дієвість їх використання в СТОВ «ДНІПРО-Н»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення 2020 р. до 2016 р.,%
Середньорічна вартість фондів основних, тис. грн.	5906,00	6870,00	9287,00	11679,00	13440,50	227,57
Середньорічна вартість фондів оборотних, тис. грн.	7138,50	10944,00	12858,50	13092,00	14525,50	203,48
Фондозабезпеченість на 100 га с.-г. угідь, тис. грн. в розрахунку	257,12	299,09	404,31	516,31	553,79	215,38
Фондоозброєність праці на 1 середньорічного працівника, тис. грн в розрахунку.	80,90	102,54	136,57	182,48	216,78	267,95
Фондовіддача на 100 грн. основних фондів, грн. в розрахунку	459,19	547,16	417,63	392,29	330,85	72,05
Фондомісткість 100 грн. продукції валової, грн.	21,78	18,28	23,94	25,49	30,23	138,79
Вартість фондів оборотних в розрахунку на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	310,77	476,45	559,80	578,78	598,50	473,35

Таблиця 2.4 засвідчує факт того, що вартість середньорічна фондів основних на СТОВ «ДНІПРО-Н» із досліджуваним кожним роком накопичувалась. У 2020 році, порівнюючи із з 2016 роком вартість середньорічна фондів основних примножилась на 7534 тис. грн. У 2020 вартість середньорічна основних фондів сягала 13440,5 тис. грн.. Варіація накопичення для підприємства є доброю зміною, адже це свідчить про безперервне оновлення фондів основних на підприємстві. Варіація вартості середньорічної фондів оборотних СТОВ «Дніпро-Н» за аналізований проміжок також мала варіацію позитивну. У 2020 році, в порівнянні з 2016 роком вартість фондів середньорічна оборотних збільшилась на 7386,5 тис. грн. (103,48%). Аналіз дієвості засобів основних використання здійснюється на СТОВ «ДНІПРО-Н» з ціллю оцінити здібності нарощення випуску продукції при вкладень економії. Цей аналіз також дозволить виявити причини зниження випуску продукції, якщо це було з продуктивністю основних фондів. Фондозабезпеченість в розрахунку на 100 га с.-г. угідь, тис. грн. в 2020 році в порівнянні з 2016 роком збільшилась на 115,38%, таке збільшення зумовлене зростання вартості середньорічної фондів основних. Фондовіддача свідчить про дієвість застосування фондів основних, на СТОВ «ДНІПРО-Н» показник даний за досліджуваний період зменшувався у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком цей показник знизився на 27,95%, для покращення даного показника важливо здійснити заходи по повній обладнання завантаженості підприємства. Фондоозброєність праці на 1 працівника середньорічного є важливим показником для опису діяльності підприємства і засвідчує відношення середньорічної фондів основних вартості до середньорічної працівників кількості, на досліджуваному підприємстві у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком показник збільшився на 167,95%.

Аналізуючи ключові показники діяльності підприємства сільськогосподарського доцільно оцінювати стан і варіацію ресурсів трудових і результативність їх використання. Оцінка динаміки ресурсів

трудоустроєних СТОВ «ДНІПРО-Н» і дієвість їх використання проаналізовані в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Динаміка ресурсів трудових та дієвість використання в СТОВ «ДНІПРО-Н»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відношення 2020 р. до 2016 р.
Валова продукція в постійних цінах 2016 р., тис. грн. - всього:	9809	12954	16612	12119	22584	230,24
в т.ч. в рослинництві	9522,6	12664,2	16280,7	22135,7	28403,1	298,27
в тваринництві	214	206,1	237	386,3	477,1	222,94
Середньорічна працівників кількість, осіб – всього:	73	67	68	64	62	-11
в т.ч. в рослинництві	59	54	53	52	49	-10
в тваринництві	14	13	15	12	13	-1
Річна праці продуктивність, тис. грн. – всього:	134,36	193,34	244,29	189,35	364,26	229,9

Вивчення таблиці 2.5 доводить факт того, що на протязі періоду досліджуваного 2016-2020 років вартість валової продукції в цінах постійних накопичувалась. Динаміка кількості середньорічної робітників на протязі періоду аналізованого зменшувалась, у 2020 році в порівнянні з 2016 роком зменшився даний показник на 11 чол., така динаміка викликана потребами виробничими по підприємства оптимізації. Річна праці продуктивність свідчить про дієвість застосування ресурсів трудових, в СТОВ «ДНІПРО-Н» продуктивність річна праці за період, що аналізується збільшувалась, це відбувається за рахунок того, що збільшується продукції виробництво за одиницю часу. Дослідимо більш детально на рисунку 2.3 динаміку річної продуктивності праці за досліджуваний період та прослідкуємо її динаміку в

майбутніх періодах додавши до графіку лінію тренда і провівши екстраполяцію.

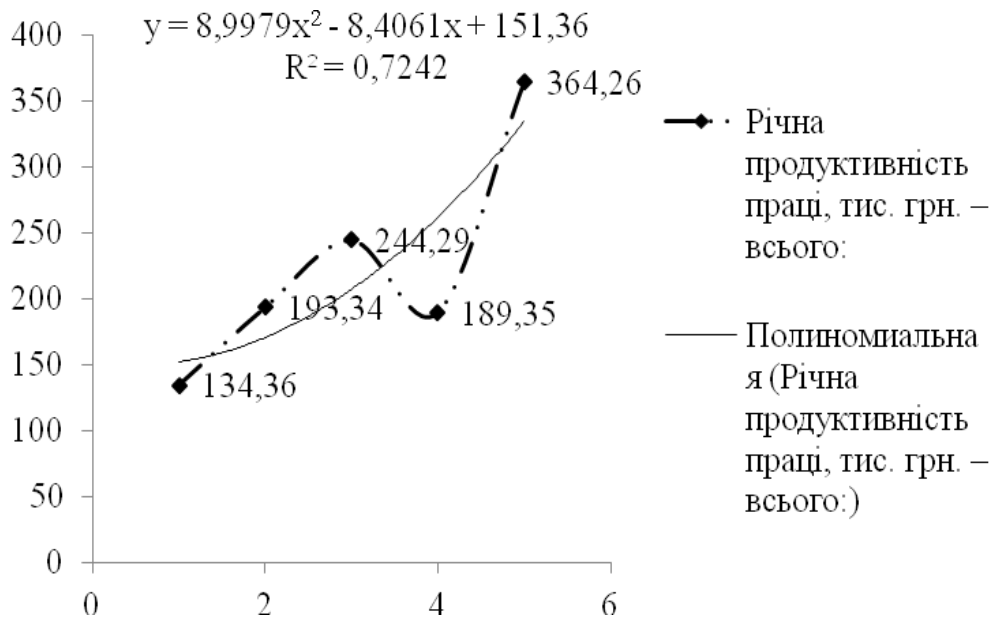

Рис. 2.3. Аналіз динаміки річної продуктивності праці СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки.

Рисунок 2.3 свідчить про те, що при умовах незмінних ведення діяльності господарської в СТОВ «ДНІПРО-Н» праці продуктивність річна в перспективних періодах матиме тенденцію позитивну.

Підводячи підсумки характеристики проведеної організаційно-економічної СТОВ «ДНІПРО-Н» наголосимо на тому, що підприємство має рівень задовільний забезпеченості ресурсами для ведення прибуткової діяльності господарської.

2.2 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

Фінансовими результатами сільськогосподарського підприємства називають економічні підсумки діяльності виробничо-господарської. Вони показують за аналізований період збільшення або зменшення обсягу прибутку або збитків. В умовах сучасної ринкової економіки метою будь-

якого підприємства сільськогосподарського виступає дія максимізації прибутку, тобто збільшення прибутку у різний спосіб. За таких умов підприємство сільськогосподарське, яке отримує результат високий економічний, може провадити та виконувати свою діяльність виробничо-господарську на рівні. Але якщо підприємство сільськогосподарське працює ефективно мало, не результативно, тим більше на збиток, то у нього з'являється ризик великий розоритися та завершити існування своє, тобто стати банкрутом. Головною формою стану фінансового підприємства сільськогосподарського є величина поточних результатів фінансових, і ця оцінка дається на основі таких показників, як результативність та прибуток підприємства.

Динаміку стану майнового СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки розглянемо в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Динаміка показників стану майнового СТОВ «ДНІПРО-Н»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Частка фондів виробничих оборотних	0,65	0,47	0,55	0,52	0,55	-0,10
Частка засобів в активах основних	0,49	0,41	0,36	0,46	0,47	-0,02
Коефіцієнт зносу засобів основних	0,26	0,29	0,29	0,25	0,26	0,00
Коефіцієнт засобів основних оновлення	0,13	0,10	0,20	0,27	0,13	0,00
Частка виробничих активів оборотних	0,32	0,27	0,34	0,27	0,29	-0,03
Частка оборотних виробничих фондів в коштах обігових	0,65	0,47	0,55	0,52	0,55	-0,10
Коефіцієнт активів мобільності	0,97	1,35	1,70	1,10	1,09	0,13

Проаналізувавши таблицю 2.6 звернемо увагу на наступні факти,

частка фондів оборотних виробничих свідчить про оборотних частку активів, що знаходяться безпосередньо у сфері виробничій підприємства. В динаміці за п'ять років даний показник зменшився на 0,10 в. п. Частка засобів основних в активах свідчить про кількість отриманої виручки від продукції реалізації на одиницю коштів, які були інвестовані в активи. На СТОВ «ДНІПРО-Н» даний показник в динаміці за досліджуваний період зменшився на 0,02 в. п. і в 2020 році становив 0,47. Коефіцієнт фондів основних оновлення за досліджуваний період в динаміці не змінився, в 2020 році даний коефіцієнт мав значення 0,13, він свідчить про частину нових введених фондів основних у виробництво, тобто на СТОВ «ДНІПРО-Н» за досліджуваний період нових основних фондів введено в дію не було. Коефіцієнт мобільності активів пояснює вміння активів змінювати форму з однієї на іншу. За досліджуваний період значної зміни показника не відбувалось. У 2020 році в порівнянні з 2016 роком даний показник збільшився на 0.13, це свідчить про те, що підприємству для стабілізації мобільності необхідно продати невикористовуванні фонди основні.

Динаміка коефіцієнта оновлення фондів основних та коефіцієнта активів мобільності представлена на рисунку 2.4.

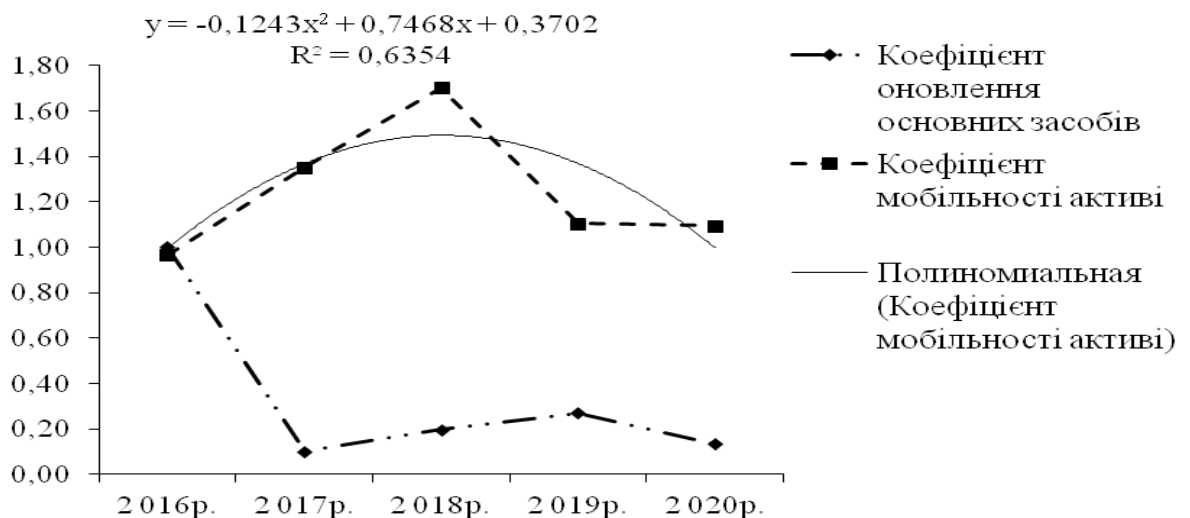

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнта оновлення фондів основних та коефіцієнта активів мобільності СТОВ «ДНІПРО-Н».

З рисунку 2.4 видно, що коефіцієнт активів мобільності в майбутніх періодах матиме тенденцію до зменшення, що вимагатиме прийняття управлінських рішень відносно покращення рівня мобільності активів.

Кравченко М.С. наголошує на тому, що: «в сучасних економічних умовах більшість підприємств мають дуже складне фінансове становище. Проте, на діяльність підприємства негативно впливають не лише фактори зовнішнього середовища, а й відсутність відповідного рівня фінансової стійкості підприємства. Отже, саме зараз, у період економічної та політичної кризи нашої держави основним із завдань будь-якого підприємства виступає забезпечення та управління його фінансовою стійкістю. Для досягнення даної мети виникає необхідність у виявленні та аналізі факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємства» [27, с. 62].

Показники стійкості фінансової СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки досліджені в таблиці 2.7.

Досліджуючи таблицю 2.7 зазначимо, гнучка фінансова політика забезпечується за рахунок власних оборотних коштів. Наявність власних коштів оборотних дозволяє СТОВ «ДНІПРО-Н» зменшувати необхідність в коштах позикових, що найголовніше короткострокових. Власні кошти оборотні СТОВ «ДНІПРО-Н» на протязі досліджуваного періоду певним чином зменшились. Так, у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком показник досліджуваній зменшився на 223 тис. грн. та мав значення 2918 тис. грн. Коефіцієнт активів забезпечення оборотних коштами власними за період дослідження 2016-2020 років мав позитивну тенденцію, у 2020 році даний показник складав 0,19 і в порівнянні з 2016 роком збільшився на 0,03. Досліджуючи показник запасів покриття зазначимо, що він показує те скільки на одиницю коштів вкладених, що вкладені в запаси приходиться коштів оборотних власних, а також короткострокових та довгострокових зобов'язань. Значення показника менше одиниці є негативним для підприємства, у випадку СТОВ «ДНІПРО-Н» даний показник на протязі всього періоду дослідження є більшим за одиницю, у 2020 році коефіцієнт

мав значення 1,07.

Таблиця 2.7

Показники стійкості фінансової СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 рр.

Показник	2014 р.	2015р.	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення 2018 р. до 2014 р.(+;-)
Власні кошти обігові (робочий, функціонуючий капітал)	3141,00	4014,00	2489,00	1120,00	2918,00	-223,00
Коефіцієнт забезпечення активів оборотних коштами власними	0,15	0,27	0,11	0,06	0,19	0,03
Маневреність капіталу робочого	1,32	1,49	4,34	8,96	3,72	2,40
Маневреність коштів обігових власних	0,17	0,02	0,116	0,20	0,18	0,00
Коефіцієнт забезпечення обіговими власними запасів коштами	0,21	0,39	0,13	0,07	0,24	0,03
Коефіцієнт запасів покриття	1,27	1,11	1,07	1,00	1,07	-0,19
Коефіцієнт незалежності фінансової	0,58	0,58	0,44	0,51	0,57	-0,01
Коефіцієнт залежності фінансової	1,72	1,72	2,28	1,98	1,74	0,02
Коефіцієнт маневреності капіталу власного	0,13	0,27	0,16	0,06	0,17	0,04
Коефіцієнт концентрації капіталу позикового	0,42	0,42	0,56	0,49	0,43	0,01
Коефіцієнт стабільності фінансової (коефіцієнт фінансування)	1,40	1,39	0,78	1,02	1,35	-0,05
Показник фінансового левериджу	0,34	0,19	0,11	0,03	0,02	-0,31
Коефіцієнт стійкості фінансової	0,78	0,69	0,49	0,52	0,59	-0,19

Коефіцієнт капіталу позикового концентрації вказує на обсяг зобов'язань, що припадають на загальний обсяг пасивів. У 2020 році на

кожну гривню пасивів припадає 0,43 грн. зобов'язань. Коефіцієнт стійкості фінансової свідчить про рівень стабільності фінансової в перспективі більше ніж на один рік. В СТОВ «ДНІПРО-Н» коефіцієнт стійкості фінансової свідчить про те, що у 2020 році 59% активів фінансувалися за рахунок постійних чи довгострокових джерел фінансування.

Фінансовий стан підприємства сільськогосподарського трактується сукупністю показників платоспроможності і ліквідності, покриття ступеня запасів джерелами їх формування, капіталу структури, рентабельності, активності ділової та ін. Актуальним завданням є пошук дієвих методів оцінки достовірної становища фінансового. Платоспроможність трактують як можливість підприємства заплатити кошти за зобов'язаннями своїми, котрі вже настали і потребують цілковитого погашення за рахунок коштів наявних на банківських рахунках або у готівці. Якщо платоспроможності показник підприємства сільськогосподарського перебуває на досить рівні високому, є можливість стверджувати, що воно є стійким фінансово, а отже в нього низька збанкрутувати ймовірність.

В таблиці 2.8 дослідимо значення ліквідності і платоспроможності СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки.

Таблиця 2.8

Показники ліквідності (платоспроможності) СТОВ «ДНІПРО-Н»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Коефіцієнт ліквідності поточної (коефіцієнт покриття)	2,22	1,88	1,23	1,10	1,27	-1,12
Коефіцієнт ліквідності швидкої	0,19	0,11	0,07	0,06	0,11	-0,14
Коефіцієнт ліквідності абсолютної	0,06	0,01	0,02	0,01	0,04	-0,05
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	15,26	225,00	0,58	0,59	24,50	-14,67

Досліджуючи таблицю 2.8 зазначимо, що показник поточної ліквідності СТОВ «ДНІПРО-Н» на протязі періоду досліджуваного 2016-2020 років перебуває в рамках значення нормативного 1-3. У 2020 році на кожному зобов'язанні гривню поточних припадає 1,27 грн. оборотних активів. Аналізуючи показник ліквідності швидкої зазначимо, що у 2020 році СТОВ «ДНІПРО-Н» могло швидко розрахуватися за 11% зобов'язань існуючих з, взагалі ліквідності коефіцієнт швидкої на підприємстві є нижчим нормативного і для його збільшення потребує прийняття відповідних рішень управлінських по збільшенню ліквідних коштів оборотних. Абсолютна ліквідність показує частину зобов'язань поточних, які підприємство може погасити негайно. На СТОВ «ДНІПРО-Н» коефіцієнт ліквідності абсолютної є нижчим нормативного значення і в динаміці за досліджуваний період зменшився на 0,05. Така ситуація свідчить про погашення неможливість зобов'язань боргових у випадку необхідності термінової погашення. Досліджуючи вплив кредиторської та дебіторської заборгованості на рівень ліквідності і платоспроможності СТОВ «ДНІПРО-Н» зауважимо, що підприємство можливості не має кредитувати покупців за рахунок постачальників, капітал власний не приймає участі у кредитуванні клієнтів.

2.3. Аналіз стану управління прибутком на підприємстві.

В реаліях сьогодення прибуток є силою рушійною ринку, виконуючи важливу роль у загальному механізмі керування підприємством сільськогосподарським. Лише даний показник дозволяє підприємству сільськогосподарському відповісти на основні питання економіки: що робити, в якому обсязі та для кого. Отже, прибуток є визначальним показником, що стимулює фінансових менеджерів обґрунтовано підходити до політики її формування шляхом ухвалення рішень щодо максимізації доходів та мінімізації витрат. Питання дослідження проблеми формування позитивного результату фінансового, та на підприємстві

сільськогосподарському, а також його розподілу, дає можливість приймати ухвалювати керівні рішення, створюючи цим основу для реалізації планів щодо максимізації прибутку.

Ключовим якісним показником, що описує результати фінансові діяльності господарської підприємства сільськогосподарського, виступає прибуток. Між тим ціль діяльності фінансово-господарської підприємства сільськогосподарського це не тільки прибутку одержання, а й досягнення результативності високої. Підприємство функціонує ефективно та рентабельно, за умов коли виторг від продукції реалізації є достатнім не лише для забезпечення витрат виробничих і реалізацію, а й для генерації прибутку. Сукупність рентабельності показників СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 рік представлено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Динаміка рентабельності показників СТОВ «ДНІПРО-Н», %

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Рентабельність капіталу (активів) за прибутком чистим	8,28	17,14	13,13	12,74	12,18	3,90
Рентабельність капіталу власного	18,20	41,43	31,05	25,19	21,19	3,00
Рентабельність фондів виробничих	10,21	25,09	18,63	17,32	16,10	5,89
Рентабельність за прибутком від реалізації реалізованої продукції	18,41	17,17	15,27	19,05	16,39	-2,02
Рентабельність за прибутком від операційної діяльності реалізованої продукції	9,44	14,36	10,74	13,17	13,22	3,78
Рентабельність за чистим прибутком реалізованої продукції	5,69	11,30	8,86	9,31	8,42	2,73
Період капіталу окупності	12,08	5,84	7,62	7,85	8,21	-3,87
Період окупності капіталу власного	5,50	2,41	3,22	3,97	4,72	-0,78

Аналізуючи таблицю 2.9 дослідимо рентабельності динаміку активів за чистим прибутком. Так, розраховане значення доводить факт того, що обсяг прибутку чистого із гривні кожної в активи вкладеної СТОВ «ДНІПРО-Н» накопичується. Зазначимо, що у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком даний збільшився показник на 3,9% і мав значення 12,18%. Результативність капіталу власного дає змогу оцінити рівень дієвості застосування капіталу власного підприємства. На СТОВ «ДНІПРО-Н» даний показник з 2016 по 2020 роки поступово примножувався, у 2020 році даний показник мав значення 21,19%, що на 3% більше ніж у 2016 році. Така зміна для підприємства є позитивною. Результативність продукції реалізованої за від реалізації прибутком за аналізований період тенденцію мала до зниження, у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком показник даний знизився на 2,02% та мав значення 16,39%. Даний пояснює об'єм прибутку операційного. Динаміка зниження аналізованого показника є негативною для підприємства говорить про потребу в покращенні системи дієвого керування витрат всіма видами. Період окупності капіталу власного є надзвичайно важливим показником, адже свідчить про термін за який окупиться вкладений капітал. В СТОВ «ДНІПРО-Н» період окупності власного капіталу на протязі досліджуваного періоду має динаміку негативну, проте значення показника не є від'ємним. У 2020 році, в порівнянні з 2016 роком показник даний зменшився на 0,78 і складав 4,72, така ситуація для підприємства критичною не є, проте варто здійснювати заходи по максимізації доходу та зниженню затрат. Показники результативності описують дієвість роботи підприємства взагалі, результативність виду основного функціонування, дохідність напрямів різних діяльності, ресурсів використання. Дані показники в більшій мірі ніж прибуток, описують кінцеві результати господарювання, адже їх обсяг свідчить про ефекту співвідношення із готівковими або ресурсами використаними. Їх використовують з метою оцінювання функціонування підприємства і у вигляді інструменту в політиці інвестиційній та формуванні цін.

На рисунку 2.5. прослідкуємо варіація рентабельності показника капіталу власного СТОВ «ДНІПРО-Н» та фондів виробничих рентабельності на протязі 2016-2020 років.

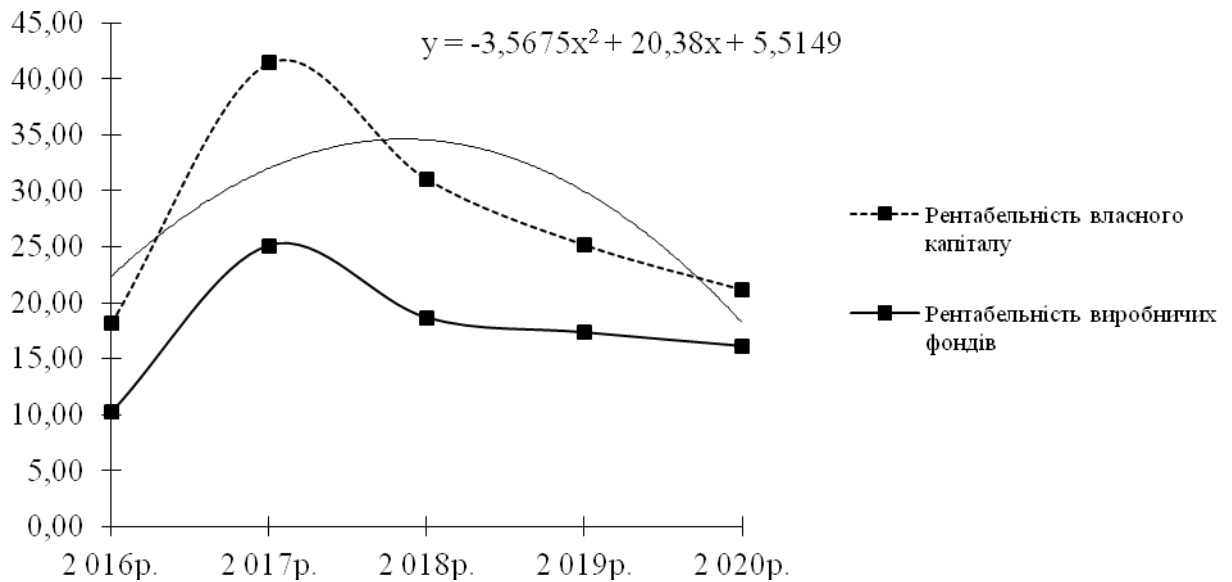

Рис. 2.5. Динаміка рентабельності показника капіталу власного СТОВ «ДНІПРО-Н» та рентабельності фондів виробничих на протязі 2016-2020 років.

Досліджуючи рисунок 2.5 звернемо увагу на те, що такий важливий для власників підприємства рентабельності показник капіталу власного в майбутніх періодах матиме тенденцію до зменшення, що зумовлює необхідність ухвалення дієвих рішень, відносно оптимального вираження капіталу структури і дієвого її застосування.

В ході аналізування результатів фінансових функціонування підприємства значна увага спрямовується на прибутку аналізу, одержаного від продажу продукції і послуг. В наслідок аналізу розглядається варіація, здійснення прибутку плану від продукції реалізації та виокремлюються фактори її суми зміни.

В таблиці 2.10 Здійснено горизонтальний аналіз прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» одержаний від продажу товарів і послуг впродовж терміну

досліджуваного 2016-2020 років.

Таблиця 2.10

Горизонтальний аналіз прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» отриманого від продажу товарів та послуг у 2016-2020 роках, тис. грн.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020 р. від 2016 р., +/-
Виручка від реалізації	27120	37590	38786	45816	44468	17348
Собівартість	17825	25352	25112	30847	32584	14759
Прибуток від продажу	22600	31325	32321	38180	37057	14457
Інші доходи	203	390	61	151	124	-79
Інші витрати	838	1808	1936	1359	1075	237
Прибуток до оподаткування	3246	2776	3010	5049	2075	-1171
Чистий прибуток	2554	2776	3010	3214	51	-2503

Горизонтальний аналіз прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» представлений в таблиці 2.10 говорить про те, що на підприємстві спостерігається накопичення виручки: у 2020 році порівняно з 2016 роком – на 17348 тис. грн. За досліджуваний період підприємства діяльність є рентабельною, про що говорить прибуток зростання від продажу на 14457 тис. грн. (2020 до 2016 р.). Виторг від продажів за період досліджуваний (2020 до 2016) зріс на 17348 тис. грн., собівартість продукції реалізованої зросла на 14759 тис. грн., що говорить про накопичення тарифів та зміну політики цінової на ринку. За період досліджуваний 2016-2020 роки прибуток до оподаткування мав тенденцію до зниження, та у 2020 році в порівнянні з 2016 роком даний показник знизився на 1171 тис. грн., для ТОВ «ДНІПРО-Н» така ситуація говорить про збільшення навантаження податкового на підприємство. В результаті прибутку зниження до оподаткування, прибуток чистий СТОВ «ДНІПРО-Н» також має тенденцію до зниження у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком досліджуваний показник знизився на 2503 тис. грн. і у 2020 році

мав значення лише 51 тис. грн. Така ситуація говорить про збільшення різних зобов'язань видів підприємства. Для СТОВ «ДНІПРО-Н» важливо розуміти як в перспективі змінюватиметься показник прибутку чистого, тому для прогнозування значення прибутку чистого у періодах перспективних на рисунку 2.6. за допомогою методу екстраполяції розглянемо динаміку прибутку чистого у перспективному періоді.

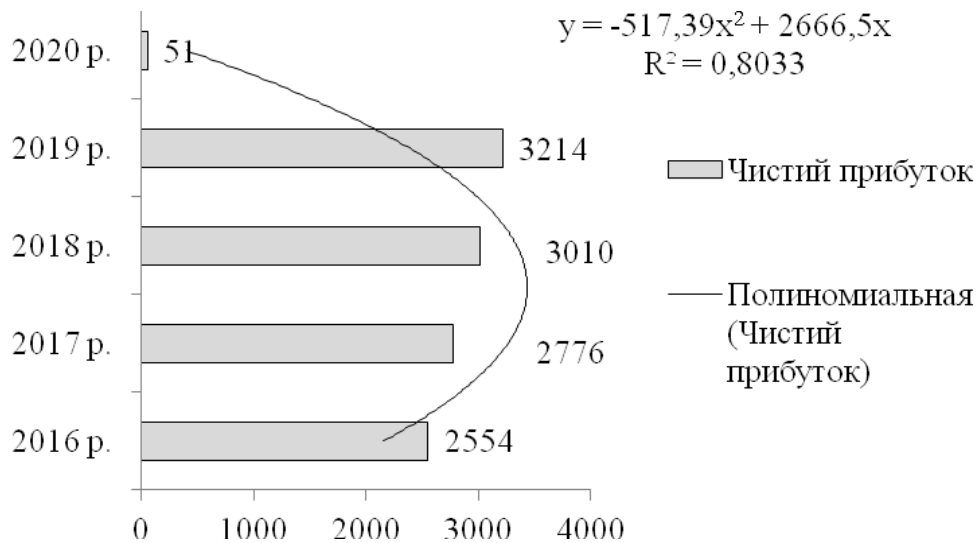

Рис. 2.6. Прогнозування значення прибутку чистого СТОВ «ДНІПРО-Н» у перспективних періодах.

Аналізуючи рисунок 2.6 зазначимо, що при незмінних умовах господарювання у майбутніх періодах чистий прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» матиме тенденцію до зменшення, тому на підприємстві варто здійснювати заходи з оптимізації прибутку.

Для виконання поставлених цілей СТОВ «ДНІПРО-Н» має виконувати низку фінансових процедур, які необхідно постійно вдосконалювати у зв'язку із зміною щорічно збирання врожаю сільськогосподарських культур, а також відповідність потребам покупців сільськогосподарської продукції та ін. Фінансово-економічний аналіз показав, що стан СТОВ «ДНІПРО-Н» стійкий у своєму розвитку. Власних коштів на підприємстві для покриття своїх витрат достатньо. Зі своїми зобов'язаннями СТОВ «ДНІПРО-Н» може

справлятися повністю, а також для подальшого успішного розвитку СТОВ «ДНІПРО-Н» необхідні деякі рекомендації.

Зауважимо, що у своїй діяльності будь-яке сільськогосподарське підприємство прагне максимізувати прибутки, але це безпосередньо залежить від ефективності підприємницької діяльності підприємства. Існують різні способи підвищення ефективності виробництва:

- науково-технічний прогрес. При впровадженні нових технологій на сільськогосподарському підприємстві знизяться витрати на виробництво одиниці товару і через здешевлення виробничого механізму зросте прибуток і ефективність;

- залучення інвестицій та їх доцільне та економне використання;

- підвищення якості продукції та як наслідок збільшення обсягу реалізації товару;

- ефективність управлінського чинника. З останнім фактором тісно пов'язана наука маркетинг, всі фактори мають бути у взаємодії.

Застосування розробок науково-технічного прогресу може призвести до значних успіхів у сфері збільшення прибутку та зниження витрат. Нові види упаковок, які дозволяють продовжити термін придатності товару, нові способи реклами продукції, все це сприяє більш повному задоволенню попиту, як слідство, веде до збільшення товарообігу. Залучення інвестицій допомагає сільськогосподарському підприємству заповнити недостатні ресурси на формування основних та оборотних засобів. Важливим фактором у формуванні величини прибутку є людський фактор. Управління трудовими ресурсами включає багато складові. Серед них можна виділити: кадрову політику, взаємини у колективі, соціально-психологічні аспекти управління.

Як відомо, максимізація прибутку є основним завданням будь-якого підприємства, що здійснює свою діяльність у ринкових умовах. Без систематичного отримання позитивного результату фінансового функціонування суб'єкта господарювання стає під загрозою. Отже, розробка продуманої стратегії, спрямованої збільшення обсягу одержуваного

прибутку, має проводитися систематично і комплексно. Справедливо зауважити, що управління прибутком для підприємства може бути ефективним і неефективним. Для того, щоб рішення щодо керування результатами фінансовими вважалися ефективними, слід приділяти увагу як процесу формування прибутку на підприємстві, а й регулювати процес її розподілу та подальшого використання.

Ми погоджуємося з твердженням Савицької Г.В. стосовно того, що: «розподіл прибутку безпосередньо реалізує головну мету політики управління прибутком - підвищення рівня добробуту власників підприємства. Виважена політика дає можливість оптимізувати структуру виплати власникам підприємства дивідендів та зростання прибутку в наступних періодах. Зростання темпів зростання дивідендів неминуче призводить до зростання ринкової вартості акцій підприємства, отже, збільшується дохід інвесторів, які вклали кошти в підприємство. Також за допомогою раціонального розподілу прибутку можна збільшити ринкову вартість суб'єкта господарювання. Крім того, розподіл прибутку також може визначити темп здійснення стратегії функціонування підприємства, що реалізується завдяки здійсненню інвестування частини фінансових ресурсів, сформованих за рахунок внутрішніх джерел» [54, с. 415].

Крім вищенаведеного, розподіл прибутку позитивно впливає на персонал підприємства, оскільки додатковий перерозподіл отриманого прибутку на користь здійснення соціального захисту найманих працівників додатково мотивує їх до більш продуктивної праці. Крім іншого від ефективності розподілу прибутку залежить вміння підприємства у визначений час і у зазначених об'ємах реалізовувати свої зобов'язання перед контрагентами і учасниками процесу виробничого.

Висновки до розділу 2.

1. В СТОВ «ДНІПРО-Н» основу фонду земельного складає рілля.

Обсяг ріллі за досліджуваний період мав позитивну динаміку у 2020 році цей показник мав значення 2267 га. В середньому по підприємству на одного робітника припадає 32,25 га. сільськогосподарських угідь та 29,48 га, ріллі. В цілому забезпеченість земельними ресурсами для сільськогосподарського підприємства на протязі досліджуваного періоду 2016-2020 років є достатньою.

2. Товарна продукція СТОВ «ДНІПРО-Н» складається з рослинництва і тваринництва. В рослинництві вирощують пшеницю озиму, кукурудзу на зерно, ячмінь озимий, соняшник, гречку та овес, а в тваринництві вирощують велику рогату худобу та свиней. Найбільшої уваги на підприємстві приділяють вирощуванню озимої пшениці у 2020 році 6551 тис. грн., кукурудзи на зерно у 2020 році 9923,9 тис. грн., а також соняшника у 2020 році 8610,9 тис. грн.

3. СТОВ «ДНІПРО-Н» на протязі 2016-2020 років наголосимо на тому, що в цілому підприємство мало високий спеціалізації рівень. Найбільшого значення даний коефіцієнт досягнув у 2017 році і мав значення 0,58. Аналіз рисунку 2.2. свідчить про те, що в перспективних періодах спеціалізації коефіцієнт матиме тенденцію до зменшення, що свідчитиме про середній рівень спеціалізації.

4. У 2020 році, в порівнянні з 2016 роком вартість середньорічна фондів основних збільшилась на 7534 тис. грн. У 2020 вартість середньорічна основних фондів становила 13440,5 тис. грн.. Динаміка збільшення для підприємства є позитивною зміною, адже це свідчить про оновлення постійне фондів основних на підприємстві. Динаміка вартості середньорічної фондів оборотних СТОВ «Дніпро-Н» за досліджуваний період також мала позитивну варіацію.

5. Коефіцієнт фондів основних оновлення за досліджуваний період в динаміці не змінився, в 2020 році даний коефіцієнт мав значення 0,13, він свідчить про частину нових введених фондів основних у виробництво, тобто на СТОВ «ДНІПРО-Н» за досліджуваний період нових основних фондів

введено в дію не було. Коефіцієнт активів мобільності описує здатність активів змінювати форму з однієї на іншу. За досліджуваний період значної зміни показника не відбувалось.

6. Коефіцієнт капіталу концентрації позикового вказує на обсяг зобов'язань, що припадають на загальний пасивів обсяг. У 2020 році на кожну гривню пасивів припадає 0,43 грн. зобов'язань. Стійкості коефіцієнт фінансової свідчить про рівень стабільності фінансової в перспективі більше ніж на один рік. В СТОВ «ДНІПРО-Н» стійкості коефіцієнт фінансової свідчить про те, що у 2020 році 59% активів фінансувалися за рахунок постійних чи довгострокових фінансування джерел.

7. Величина прибутку чистого з гривні кожної вкладеної в активи СТОВ «ДНІПРО-Н» збільшується. Зазначимо, що у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком даний показник збільшився на 3,9% і мав значення 12,18%. Результативність капіталу власного дає змогу оцінити рівень дієвості капіталу використання підприємства власного

8. За період досліджуваний 2016-2020 роки прибуток до оподаткування мав тенденцію до зменшення, та у 2020 році в порівнянні з 2016 роком даний показник зменшився на 1171 тис. грн., для ТОВ «ДНІПРО-Н» така ситуація свідчить про збільшення навантаження податкового на підприємство. В результаті зменшення прибутку до оподаткування, прибуток чистий СТОВ «ДНІПРО-Н» також має тенденцію до зменшення у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком досліджуваний показник зменшився на 2503 тис. грн. і у 2020 році мав значення лише 51 тис. грн.

9. Прибутку максимізація є ключовим завданням будь-якого підприємства, що здійснює свою діяльність у умовах ринкових. Без отримання систематичного позитивного результату фінансового функціонування суб'єкта господарювання стає під загрозою. Отже, розробка стратегії продуманої, спрямованої збільшення обсягу одержуваного прибутку, має проводитися систематично і комплексно.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Перспективні напрями удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства.

У умовах ринкових господарювання ключовою умовою виживання та основою стабільної позиції підприємства є його стійкість фінансова. Вона свідчить про стан ресурсів фінансових підприємства, у якому можна вільно маневрувати ресурсами фінансовими, дієво їх використовувати, забезпечуючи безперервний процес виробництва та продукції реалізації, враховуючи витрати на його розширення та оновлення. Наявність дієвого фінансового менеджменту необхідна для виживання та зростання підприємства. Це допоможе бізнесу дієво експлуатувати ресурси, виконати зобов'язання перед сторонами зацікавленими, отримати конкурентну перевагу та підготуватися до довгострокової фінансової стабільності підприємства.

Знання та застосування напрямів збільшення прибутковості підприємства дуже важливо задля досягнення успіху. Прибуток є позитивним результатом та показником дієвості функціонування підприємства діяльності. Прибуток один із основних чинників підприємства самофінансування. Більше того, можливості підприємства в основному визначаються тим, у якій мірі його дохід перевищує витрати. Тому стратегічне значення в функціонуванні підприємства грає не лише прибуток, а й збиток.

Вахович І.М. зазначає, що: «прибуток це частина заново створеної вартості, виробленої і реалізованої, готової до розподілу. Таким чином, наголошується на важливості процесу реалізації виробленого продукту за кошти» [14, с. 276].

Ключові фактори збільшення прибутку підприємства СТОВ «ДНПРО-Н» представлені на рисунку 3.1.

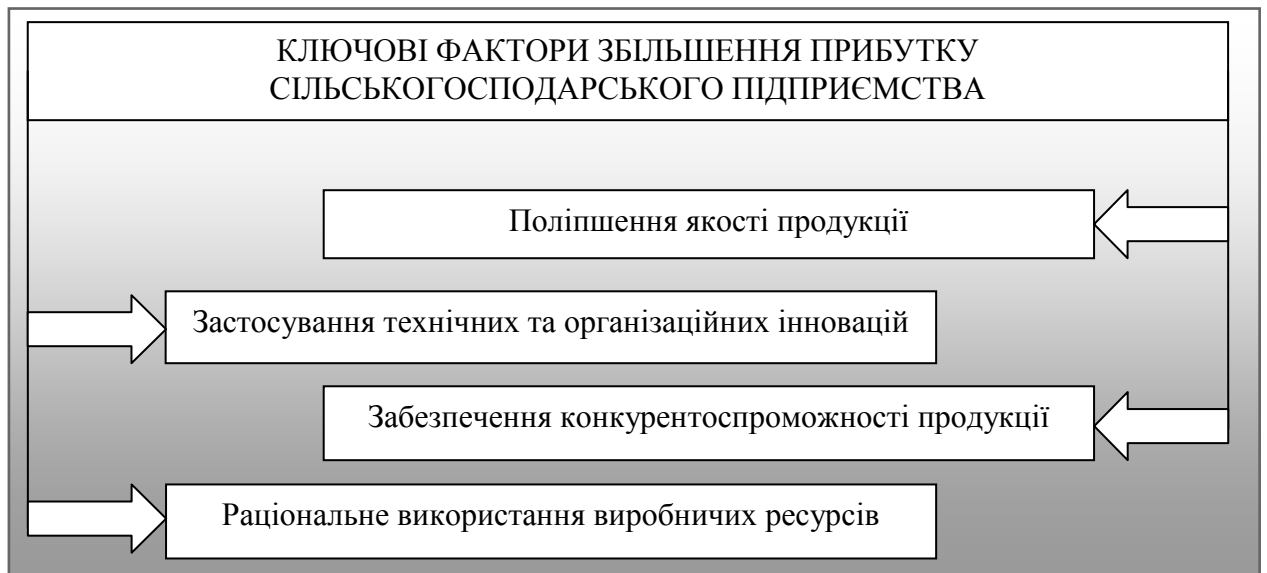

Рис. 3.1. Ключові фактори збільшення прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н».

Як зазначають Кавтиш О.П. та Трохименко М.Ю.: «головною метою управління прибутком є забезпечення максимізації добробуту та раціональної реалізації і взаємоузгодження інтересів різних зацікавлених сторін, а не лише власників, в поточному і перспективному періоді» [23].

Здійснюючи реалізацію ключової мети управління прибутком сільськогосподарського підприємства варто вирішувати певні завдання, які зазначені в додатку В.

Аналізуючи додаток В зазначимо, що запропоновані підходи здатні забезпечувати сільськогосподарським підприємствам збільшення рівня лояльності з боку сторін зацікавлених і забезпечити їх стабільність на відміну від ринкового традиційного, зосередженого тільки на інтереси власників короткострокові.

На нашу думку, деталізація функцій управління прибутком в певній мірі визначається особливостями галузевими підприємства, його розміром та конкретними формами організаційно-правовими. Проте, обов'язково має включати в себе ключові засади їх реалізації. На рисунку 3.2 представлені ключові функції системи управління прибутком СТОВ «ДНІПРО-Н».

Аналізуючи рисунок 3.2 варто звернути увагу на твердження Блонської В.І. відносно того, що: «стратегічна орієнтація управління прибутком

діяльності підприємств сьогодні вимагає формування систематизованого переліку об'єктів такого управління. Така систематизація об'єктів управління повинна відображати, з одного боку, функціональну спрямованість управління, а з іншого – різні його рівні» [9, с. 123].

Рис. 3.2. Ключові функції системи керування прибутком СТОВ «ДНІПРО-Н».

Кавтиш О.П. та Трохименко М.Ю. зазначають, що: «загальні принципи формування організаційної структури управління підприємством передбачають, згідно з рядом наукових публікацій, створення центрів

управління прибутковістю за двома основними ознаками, а саме ієрархічними та функціональними. Ієрархічна побудова центрів управління підприємством передбачає виділення різних рівнів управління. Функціональна побудова центрів управління підприємством ґрунтується на їх поділі за функціями управління або видами діяльності» [23].

Ключовою ціллю підприємства виступає прибутку отримання. Результативність функціонування підприємства будь-якого залежна від того, рівня дієвості керування прибутком.

З точки зору підходу системного керування прибутком розгалужена система з багатьма рівнями, котра генерує в собі підсистеми наступні:

- підсистема прибутку планування;
- підсистема прибутку аналізу;
- підсистема прибутку прогнозування;
- підсистема контролю.

Досліджуючи кожну з підсистем Шершньова З.Є. зазначає: «кожній підсистемі властиві свої конкретні цілі та завдання. Разом з тим, кожна з цих підсистем перебуває під впливом інших. Наприклад, обсяги прибутку, сформованого на першому етапі визначають напрями його розподілу. Чим більший прибуток підприємства, тим більше завдань економічного, технічного, соціального плану може вирішити, розподіливши кошти за певними напрямками використання. Водночас ефективність використання впливає на майбутні можливості щодо збільшення прибутку на етапі формування» [70, с. 649].

Як зазначає Бандурка О.М.: «системний підхід до управління прибутком передбачає дослідження способів організації підсистем у єдине ціле та вплив процесів функціонування системи в цілому на окремі її ланки. Головною метою управління прибутком є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства у поточному та перспективному періоді. Ця головна мета покликана забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників інтересами держави та персоналу підприємства. Стратегічна

орієнтація системи управління прибутком полягає у визначенні перспективних орієнтирів діяльності підприємства на основі аналізу, оцінки та прогнозування стану ринкового середовища, визначення рівня одержуваного прибутку та можливостей управління нею з метою його оптимізації. Одним з основних елементів управління прибутком є розробка альтернативних варіантів вирішення тактичних та стратегічних завдань, а також можливість моделювання альтернативних варіантів у концепції інтегрованості управління прибутком з загальною системою управління підприємством» [64, с.174].

Ієрархія керування витратами та прибутком представляється як елемент системи загальної керування підприємством, що розпоряджається властивостями, функціями і зв'язками, виконання котрих направлене на покращення дієвості функціонування підприємства в умовах виконання переліку дій відносно оптимізації витрат. На рисунку 3.3 розглянемо систему керування витратами і прибутком на СТОВ «ДНІПРО-Н».

Рис. 3.3. Система керування витратами та прибутком на СТОВ «ДНІПРО-Н».

Досліджуючи рисунок 3.3. звернемо увагу на те, що функціонування підприємства починаючи з періоду його створення характеризується із належністю різних рівнів затрат: матеріаломістких, трудових, нематеріальних і ресурсів фінансових у в ході створення і продажу товарів. Формування прибутку відбувається під впливом кількості великої факторів взаємопов'язаних, котрі мають вплив на ефект функціонування підприємства по-різному: позитивно одні, негативно інші. Також варто виокремити, що, поганий вплив факторів одних може понизити або взагалі зруйнувати гарний вплив вплив інших. Різноманітність факторів впливу на прибуток, вимагають їх класифікації.

Найбільш змістовною є класифікація Бланка І.А [8, с. 375] котра дає можливість класифікувати системно прибутку фактори. Більш детально дані фактори представлені на рисунку 3.4.

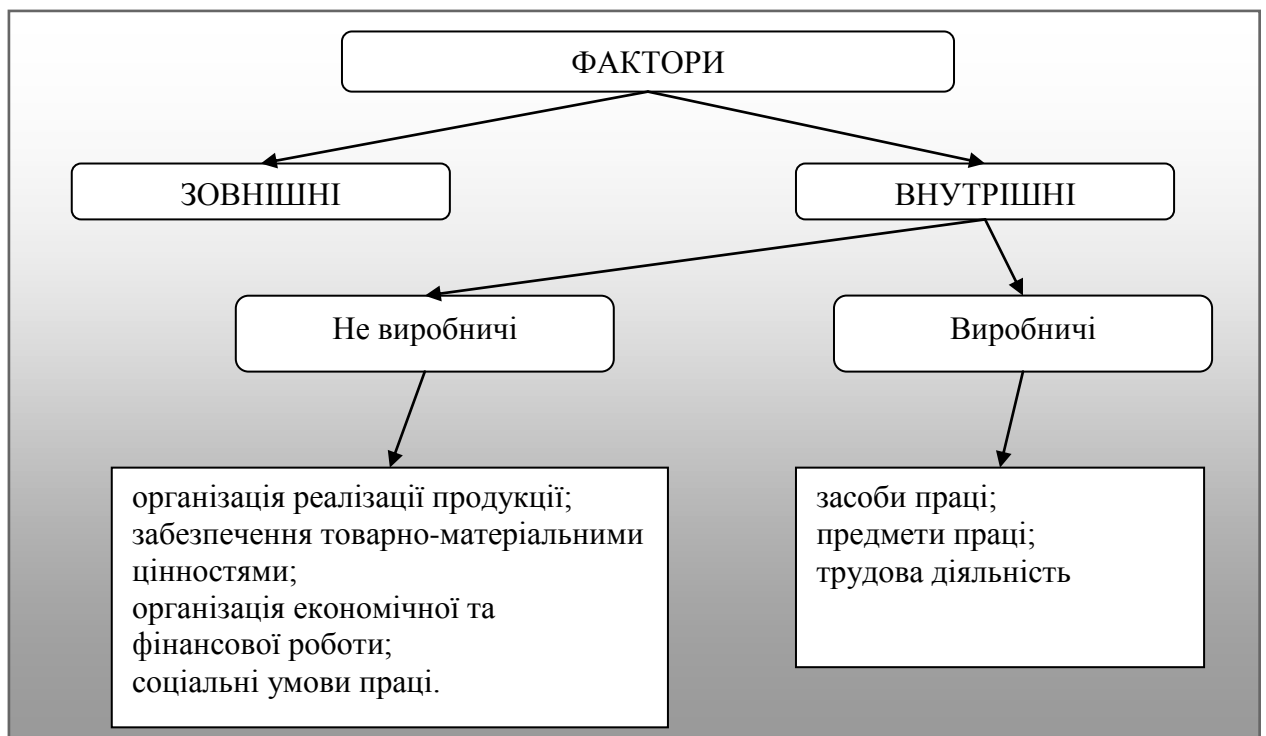

Рис. 3.4. Класифікація прибутку факторів.

В таких умовах фактори, котрі на прибуток впливають, класифікуються за ознаками різними. Так, фактори виокремлюють зовнішні і внутрішні. Фактори внутрішні це фактори, котрі залежні від функціонування самого

підприємства і описують роботи сторони колективу. Чинники зовнішні виражаються факторами котрі не залежать від функціонування підприємства самого. Проте, вони значно можуть на прибуток впливати.

Ключові принципи генерування системи прибутком керування підприємства сільськогосподарського виокремлює у працях своїх Ткаченко Є.Ю.: «1. Принцип інтеграції із загальною системою управління підприємством. Передбачає узгодженість цілей системи управління прибутком і стратегічних цілей розвитку підприємства, адже процес управління прибутком охоплює всі аспекти діяльності підприємства та є результатом його фінансово-господарської діяльності. 2. Принцип безперервності, що пояснюється необхідністю постійного функціонування системи управління прибутком, оскільки діяльність підприємств має безперервний характер. 3. Принцип системності, тому що метою розроблення управлінських рішень з питань управління прибутком підприємства є досягнення найбільшого економічного ефекту при існуючих ресурсних обмеженнях. 4. Принцип комплексності. Він забезпечує високу результативність формування та використання прибутку підприємством загалом. 5. Принцип динамічності управління, що вимагає швидке пристосування системи управління прибутком до постійних змін зовнішнього й внутрішнього середовища. 6. Принцип варіативності підходів до розробки окремих управлінських рішень. Полягає в розробленні та аналізі сценаріїв розвитку господарської діяльності підприємства та прийняття на їх основі управлінських рішень стосовно управління прибутком. 7. Принцип орієнтації на стратегічні цілі розвитку підприємства» [60, с. 272].

Варто погодитися з твердженням Попович Д.В. та Славчаник О.Р. відносно того, що: «ефективна система управління прибутком сприяє стабільному функціонуванню та розвитку підприємства через підвищення рівня добробуту власників підприємства; забезпечення приросту ринкової вартості підприємства; підвищення його інвестиційної привабливості; здійснення розподілу прибутку відповідно до стратегії розвитку

підприємства; забезпечення ефективного впливу на трудову активність працівників, що здійснюється шляхом участі працівників у розподілі прибутку; підвищення рівня платоспроможності підприємства; зменшення ризиків діяльності; реалізацію соціального розвитку підприємства; поповнення фінансових ресурсів підприємства тощо» [49, с. 745].

Колєватова А.В. доцільно зазначає, що: «заходи щодо підвищення якості прибутку можуть бути різноплановими, мати різний рівень складності, виконуватись різними підрозділами підприємства. Можна відзначити, що більша частина заходів, що впроваджуються на підприємстві при дотриманні вимог їх спрямованості на активну інноватизацію з метою досягнення стійкої конкурентоспроможності можна віднести до заходів, що спрямовані на підвищення якості прибутку підприємства. Управлінські рішення щодо досягнення запланованої величини якості прибутку підприємства ґрунтуються на інформації. Відомо, що інформація – це перша ланка в будь-якій системі управління, у тому числі й управління якістю прибутку підприємства. На величину якості прибутку підприємства впливають певні ризики при прийнятті управлінських рішень. Пов'язані вони, в першу чергу, з недостатністю необхідної інформації. Тому дуже важливо приділяти даному аспекту серйозну увагу. Для цього важливо класифікувати інформацію під визначений організаційно-економічний механізм управління якістю прибутку підприємства: економічна, організаційна, техніко-економічна, соціальна, екологічна тощо. Важливою складовою організаційно-економічного механізму управління якістю прибутку підприємства є також оцінка результатів такого управління» [25, с. 718].

Враховуючи вищенаведене Приказюк О.В. зазначає, що: «основною умовою ефективної організації системи управління прибутком є дотримання регулятивних принципів: - Принцип об'єктивної необхідності. Питання необхідності системи управління прибутком безпосередньо пов'язаний з існуванням підприємства, його діяльністю, яка орієнтована на прибуток; - Принцип безперервності. - Принцип системності. Кожне управлінське

рішення у сфері формування прибутку прямо чи опосередковано впливає її рівень. При цьому треба враховувати їхній взаємозв'язок, оскільки цей вплив може носити різноспрямований характер.; - Принцип інтеграції. Передбачає узгодженість цілей системи управління прибутком та стратегічних цілей розвитку підприємства. Неузгодженість короткострокових і довгострокових цілей виникає через розрив у часу їх реалізації та проявляється у втраті потенціалу підприємства, що забезпечує як життєздатність підприємства, а й можливості його перспективного розвитку. Крім того, прибуток є результат фінансово-господарської діяльності підприємства, отже, процес управління нею торкається всіх аспектів її діяльності, що визначає необхідність інтеграції системи управління прибутком у загальну організаційну систему управління; Принцип системності. Розробка управлінського рішення має бути спрямована на досягнення найбільшого економічного ефекту за існуючих ресурсних обмежень. Однак вибір оптимальних управлінських рішень приймається в умовах багатоваріантності та самостійно підприємством на основі критерію оптимальності; - Принцип відповідальності. Побудова системи управління прибутком відповідно до організаційного структурою дозволить пов'язати діяльність кожного підрозділу з відповідальністю конкретних суб'єктів управління та оцінити внесок кожного підрозділу у загальні результати діяльності підприємства; - Принцип інформаційної забезпеченості. Якість будь-якого управлінського рішення, у тому числі в області управління прибутком, визначається поінформованістю суб'єкта управління як про зовнішню, так і про внутрішню середовищі підприємства, тому ефективність кожної керуючої системи значною мірою залежить від якості інформаційної бази, яку вона використовує» [50, с. 100].

Враховання запропонованого вище дозволяє суттєво знизити діапазон можливих параметрів. пропорцій розподілу прибутку за окремими напрямками. Принципи розподілу прибутку та фактори, його що зумовлюють, дозволяють сформулювати на СТОВ «ДНІПРО-Н» конкретний

тип політики прибутку розподілу, найбільше задовольняє і враховує її цілі.

3.2. Економіко-математичне обґрунтування аналізу факторів впливу на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н».

Формування грамотної політики керування прибутком на підприємстві допомагає вирішити частину проблем ще стадії їх виникнення. Для моделювання та оцінки поточної ситуації в економіці застосовується метод аналізу факторного, який дозволяє здійснити оцінку впливу різних чинників певний показник. Прибуток є економічно категорією важливою, що лежить у основі процвітання підприємства, що потребує постійного контролю факторів основних, що впливають на нього.

Поняття прибутку, з розвитком економічної теорії, постійно вдосконалювалося і ускладнювалося. Причому трактування прибутку були дуже неточними. Проте вчені-економісти сходилися в тому, що прибуток є різницею, відхиленням, залишком між фактичними витратами на виробництво певного виду продукції та доходами, отриманими від її продажу.

У ринковій економіці аналіз результатів фінансових становить ключовий елемент забезпечення інформаційного з метою ухвалення рішень управлінських підприємства керівництвом. В отриманні докладної інформації про ситуації фінансову підприємства, його діяльності зацікавлені практично всі суб'єкти ринкових відносин: власники, акціонери, аудитори, інвестори, банки, біржі, постачальники та покупці, страхові компанії та рекламні агенції.

Більш детально ключові завдання факторного аналізу підприємства представлені на рисунку 3.5.

У процесі аналізу Г.В. Савицька рекомендує: «аналізувати такі показники, як маржинальний прибуток, прибуток від реалізації, загальний

фінансовий результат, основні фактори, що впливають на компанію, середньостатистичні ціни та ін»[53, с.284].

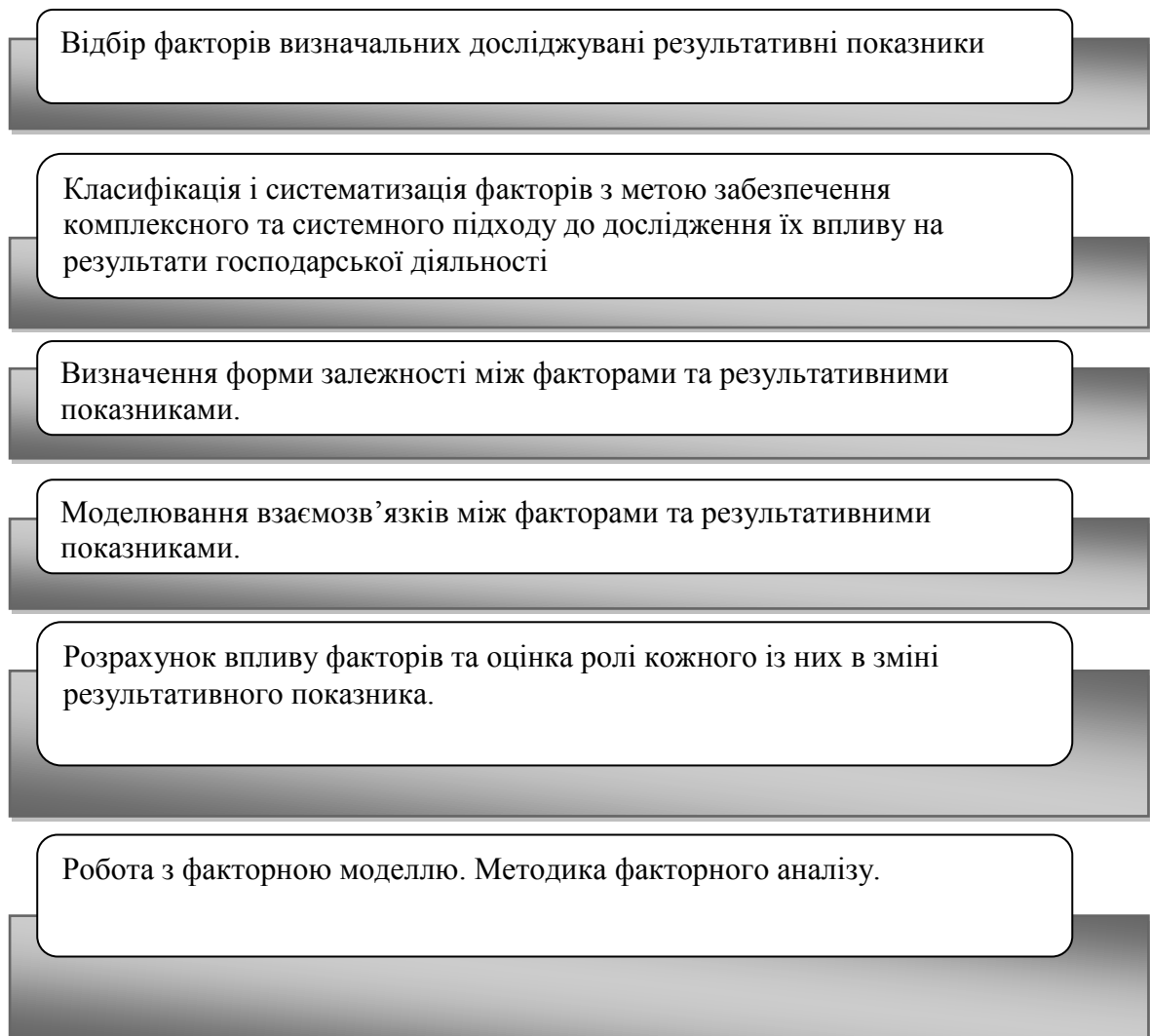

Рис. 3.5. Задачі факторного аналізу.

Оцінка результатів фінансових функціонування підприємства ґрунтується на даних звітності фінансової про результати роботи СТОВ «ДНПРО-Н» у 2016–2020 роках. Основні результати діяльності підприємства представлені у табл. 3.1.

Як видно з таблиці 3.1, виручка підприємства за період досліджуваній роботи збільшилася на 63,97%. При цьому чистий прибуток скоротився майже на 98 %. У 2020 р. підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 51 тис. грн., що на 2503 тис. грн. менше ніж у 2016 році.

Таблиця 3.1

Динаміка прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 роки, тис. грн.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020 р. від 2016 р. +-	Відхилення 2020 р. від 2016 р. %
Виручка від реалізації	27120	37590	38786	45816	44468	17348	163,97
Собівартість	17825	25352	25112	30847	32584	14759	182,80
Валовий прибуток	22600	31325	32321	38180	37057	14457	163,97
Інші доходи	203	390	61	151	124	-79	61,08
Інші витрати	838	1808	1936	1359	1075	237	128,28
Прибуток до оподаткування	3246	2776	3010	5049	2075	-1171	63,92
Чистий прибуток	2554	2776	3010	3214	51	-2503	2,00

Прибуток валовий у роки, що розглядаються, збільшився: показник 2020 р. набагато вище за показник 2016 р. У 2020р., в порівнянні з 2016 роком прибуток валовий збільшився на 63,97 % або на 14457 тис. грн. Відмічається залежність цього показника від виручки підприємства. Також відзначити можна і якісне прибутку збільшення валового щодо виручки. На зниження прибутку чистого порівняно з виручкою виявило вплив собівартості збільшення по відношенню до валового прибутку.

За даними таблиці 3.1 також можна зазначити, що СТОВ «ДНІПРО-Н» за досліджуваний період має незначні інші доходи, сума яких у 2020 році складала 124 тис. грн.. При цьому є інші витрати, значення яких набагато вищі за суму інших доходів, тобто. можна говорити про додаткові витрати підприємства, розмір інших витрат у 2020 р. збільшився порівняно з 2016 роком на 28,3%, що є негативним чинником у діяльності підприємства. Чистий прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» в аналізовані роки мав тенденцію до зменшення: у 2020 р. в порівнянні з 2016 р. відбулося зменшення на 2503 тис. грн., або на 98%.

Оцінка формування прибутку підприємства сільськогосподарського ґрунтується на розрахунку впливу різних факторних показників на

економічний прибуток підприємства.

В таблиці 3.2. представлено вихідні дані для аналізу факторного прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н».

Таблиця 3.2

Вихідні дані для аналізу факторного валового прибутку СТОВ
«ДНІПРО-Н», тис. грн.

Показник	2019 р.	Валова продукція в постійних цінах 2016р.	2020 р.
Виручка	45816	12119	44468
Собівартість	30847	22584	32584
Валовий прибуток	38180	16612	37057
Темп зменшення виручки від реалізації, %	69,4		

Проведемо в таблиці 3.3 загальний розрахунок впливу різних факторів на валовий прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2020 р. на основі даних табл. 3.2.

Таблиця 3.3

Факторний аналіз валового прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» в 2020 році.

Фактор	Розрахунок	Оцінка впливу фактора на валовий прибуток
Загальна зміна валового прибутку тис. грн..	$37057 - 38180 = -1123$	
В тому числі за рахунок факторів		
Зміни об'єму продаж	$37057 * (69,4 - 100) / 100 = -11339,44$	
Зміни собівартості	$32584 - 30847 = 1737$	
Зміни ціни	$44468 - 12119 = 32349$	32349
Зміни об'ємах реалізації	$16612 - (38180 * 69,4 / 100) = -9884,92$	
Загальний вплив факторів на валовий прибуток		2644,33

Таким чином, на формування валового прибутку у СТОВ «ДНІПРО-Н» негативно позначилися обсяги підприємства продажів в цілому та структурні зрушення обсягом продажів. Негативний внесок зробила і собівартості зміна.

Далі зробимо оцінку формування прибутку економічного підприємства СТОВ «ДНІПРО-Н» в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Факторний аналіз прибутку економічного СТОВ «ДНІПРО-Н»

Фактор	Сума, тис. грн	До підсумку, %
Зміна прибутку до оподаткування	-1171	100
В тому числі за рахунок факторів:		
Зміни обсягів продажу	-2644,33	116,8
Зміни собівартості	1737	-3,97
Зміни ціни на послуги	32349	-77,87
Зміни структурних перетворень обсягів реалізації	-9884,92	56,31
Всього: вплив факторів зміни валового прибутку	-1123	107,67
Зміни інших доходів	-79	0,43
Зміни інших витрат	237	-8,1
Всього вплив факторів зміни інших доходів і витрат	158	-7,67
Всього вплив факторів на зміну прибутку до оподаткування	-1171	100

Істотний вплив на генерування прибутку чистого СТОВ «ДНІПРО-Н» здійснила зміна прибутку економічного підприємства -1171 тис. грн. Інші фактори мають менш важливе значення. Внаслідок аналізу факторного генерування прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» можна зробити висновок, що до істотного прибутку зниження на підприємстві призвело значне замовлень скорочення, у зв'язку з чим на підприємстві періодично здійснюється діяльності планування. Таким чином, на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» до оподаткування підприємства мали вплив негативний такі фактори, як продажу зміна обсягів та зрушень структурних в обсягах продажів. Позитивний вплив здійснили перетворення у цінах. Інші доходи та витрати впливу суттєвого на прибуток до оподаткування СТОВ «ДНІПРО-Н» не мали.

Отже, підводячи підсумовуючи, що прибуток виступає найбільш актуальним економічним показником діяльності підприємства. Методи аналізу прибутку на підприємстві сільськогосподарському дають можливість визначити, що існують різні схеми його оцінки, а також основних факторів визначальних, що впливають на результат фінансовий сільськогосподарського підприємства. Оцінка формування прибутку в СТОВ «ДНІПРО-Н» показала, що найбільший вплив на зниження прибутку чистого мало зменшення обсягів продажу та його зрушень структурних.

3.3. Прогнозування показників прибутковості з урахуванням тимчасового фактору.

Одним із важливих елементів аналізу взаємозв'язків соціально-економічних явищ є визначення їх майбутніх значень. Побудова та оцінка трендових моделей існуючих взаємозв'язків є основою для прогнозування, що дозволяє визначити розміри явища у майбутньому. Прогнозні оцінки можна отримати за допомогою методу екстраполяції.

Екстраполяція є розрахунок динамічних рівнів за межами тимчасового ряду, тобто поширення тенденції розвитку на майбутні значення ряду, які спостерігалися в минулому (перспективна екстраполяція). При цьому необхідно враховувати, що насправді тенденція розвитку практично не залишається незмінною. З цієї причини результати, одержувані на основі екстраполяції ряду, слід розглядати як деякою часткою ймовірності в короткостроковому періоді.

Інформаційною основою методу екстраполяції є ряди динаміки досліджуваного соціально-економічного явища. У цьому розділі такою основою, на нашу думку, можна позначити динамічний ряд рентабельності проданих товарів, робіт, послуг у масштабах СТОВ «ДНІПРО-Н» за 2016-2020 рр. Його можна розглядати як функцію часу (t) та випадково компоненти (ϵ). Тоді рівняння тренду матиме вигляд:

$$y_t = \bar{y} + (\hat{y}_t - \bar{y}) + (y_t - \hat{y}_t) \quad (3.1)$$

де \bar{y} – середній рівень динамічного рівня;

\hat{y}_t - теоретичний рівень динамічного низки, який відбиває основну тенденцію розвитку.

У цій моделі $\hat{y}_t - \bar{y}$ - являє собою ефект тенденції, $y_t - \hat{y}_t$ - показує випадкову змінну (ϵ). Оскільки $\bar{y} + (\hat{y}_t - \bar{y}) = \hat{y}_t$ то вказану модель можна висловити:

$$\bar{y} = \hat{y}_t + \epsilon \quad (3.2)$$

Чим меншими будуть залишкові коливання $y_t - \hat{y}_t$, тим вище важливість використання моделі на практиці. Отже, процес прогнозування насамперед залежить від обраної математичної функції, тобто від типу рівняння тренду. За допомогою комп'ютерного моделювання, зокрема MS Excel, з мінімальними витратами часу можна розглянути набір математичних функцій побудови рівняння тренда.

Спочатку необхідно замінити період дослідження 2016-2020 років на символи часу (t), потім виділити область результативного показника. В даному разі це рентабельність проданих товарів, продукції (робіт, послуг), яка характеризує ефективність основної діяльності СТОВ «ДНІПРО-Н» (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Вихідна інформація для побудови рівняння тренду залежності рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг) СТОВ «ДНІПРО-Н» від показників часу

Рік	Символ часу, t	Рентабельність проданих товарів, продукції (робіт, послуг), % y_t
2016	1	10,6
2017	2	9,8
2018	3	11,2
2019	4	10,1
2020	5	10,2

Далі за даними таблиці 3.5 за допомогою пакета прикладних програм MS «Excel» необхідно побудувати графік функції та додати лінію тренду. Потім вибрати тип функції (доцільно розпочати з лінійного тренду), у своїй вивести рівняння регресії на діаграму та коефіцієнт детермінації. Результати зазначеного алгоритму та узагальнена інформація щодо побудованих функцій наведено у таблиці 3.6.

Аналіз даних таблиці 3.6 показує, що у ряді побудованих функцій найбільш переважною є поліноміальна функція, так як вона має найбільший коефіцієнт детермінації.

Таблиця 3.6

Характеристика функцій залежності рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг) СТОВ «ДНІПРО-Н» від показників часу за 2016-2020 рр.

Функція	Зрівняння тренду	Коефіцієнт детермінації, R^2
1. Лінійна	$\hat{y}_t = -0,4475 * t + 14,33$	0,6404
2. Логарифмічна	$\hat{y}_t = -1,4022 \text{Ln}(t) + 13,987$	0,3686
3. Ступенева	$\hat{y}_t = -14,164t^{0,1773}$	0,3812
4. Поліноміальна	$\hat{y}_t = -0,0889t^2 + 0,5309t + 12,373$	0,8023
5. Експонентна	$\hat{y}_t = 14,581e^{-0,06391t}$	0,6548

Поліноміальна функція залежності рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг) СТОВ «ДНІПРО-Н» від показників часу відображено на рисунку 3.6. Аналіз даних таблиці 3.6 та рисунка 3.6. показує, що лінійна, логарифмічна, статична та експоненційна функція мають результати гірші, ніж показники поліноміальної функції. З цієї причини саме ця функція була обрана як основи процесу екстраполяції.

На основі обраного рівняння тренду точковий прогноз рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг) шляхом підстановки наступного символу часу на 2011-2023 роки. прийме такі значення:

$$2021 \text{ рік } \hat{y}_6 = -0,0929 * 6^2 + 0,4471 * 6 + 10 = 9,34\%$$

$$2022 \text{ рік } \hat{y}_7 = -0,0929 * 7^2 + 0,4471 * 7 + 10 = 8,58\%$$

$$2023 \text{ рік } \hat{y}_8 = -0,0929 * 8^2 + 0,4471 * 8 + 10 = 7,63\%$$

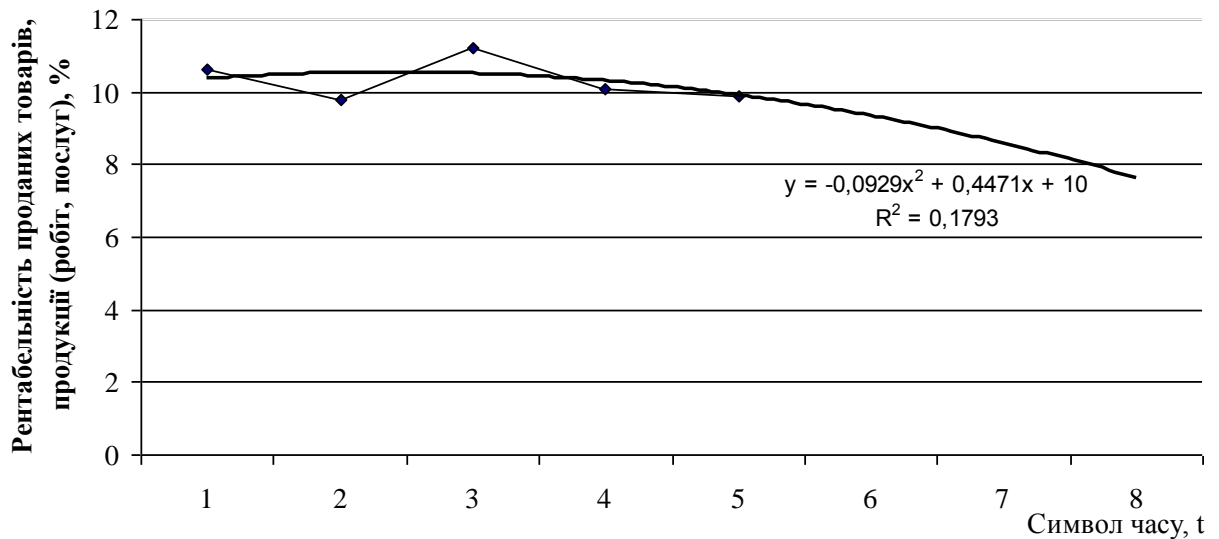

Рис. 3.6. Поліноміальна функція залежності рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг) СТОВ «ДНІПРО-Н» від показників часу.

Слід зазначити, що надійніший прогноз передбачає його оцінку з допомогою інтервалів, оскільки повний збіг фактичного і прогнозованого рівнів динамічного ряду $(y_t; y_p)$ практично неможливо. Фактична реалізація події може відрізнятись від прогнозованої, оскільки тренд характеризує лише тенденцію розвитку, а рівні часового ряду містять випадкову компоненту.

Наявність випадкової змінної, а також можлива помилка параметрів тренди, що оцінюються за обмеженим числом спостережень, враховуються в довірчому інтервалі прогнозу. Розрахунок довірчого інтервалу прогнозу базується на основі показника коливання рівнів динамічного ряду щодо тренду (S_y) . Чим більша величина цього показника, тим ширший інтервал прогнозування при тому самому ступеня ймовірності. Коливання рівнів тимчасового ряду щодо тренду, що вивчається, визначається формулою:

$$S_y = \sqrt{\frac{(y_t - \hat{y}_t)^2}{n - m - 1}} \quad (3.3)$$

де y_t – фактичні рівні часового ряду;

\hat{y}_t – теоретичні значення рівнів ряду, отримані за рівнянням тренда;

n – кількість рівнів часового ряду;

m – кількість параметрів у рівнянні тренду.

Для розрахунку цього показника необхідно побудувати допоміжну таблицю 3.3. Дані таблиці 3.3 були отримані з використанням поліноміальної функції $\hat{y}_t = -0,0929 * x^2 + 0,4471 * x + 10$ шляхом послідовної підстановки символів часу $t = 1, 2, \dots, n$ у зазначене рівняння тренду. Також відбито відхилення фактичних значень рівнів від теоретичних. У таблиці 3.7 представлений розрахунок показника коливання низки динаміки рентабельності.

Таблиця 3.7

Розрахунок показника коливання низки динаміки рентабельності проданих товарів, продукції (послуг) СТОВ «Дніпро-Н» за 2016-2020 рр.

Рік	Символ часу, t	y_t	\hat{y}_t	$(y_t - \hat{y}_t)^2$
2016	1	10,6	10,35	0,0625
2017	2	9,8	10,52	0,5184
2018	3	11,2	10,51	0,4761
2019	4	10,1	10,3	0,04
2020	5	10,2	9,91	0,0841
Всього		51,9	51,59	1,1811

За отриманими даними показник коливання результативного показника склав наступну величину:

$$S_y = \sqrt{\frac{1,1811}{5-1-1}} = 0,628$$

Тоді довірчий інтервал прогнозу для тренду становитиме:

$$\hat{y}_t \pm t_{\text{табл}} S_y \quad (3.4)$$

де $t_{\text{табл}}$ – табличне значення критерію Стьюдента. Для досліджуваної сукупності при $\alpha = 0,05$ та числом ступенів свободи $df = n-2 = 5$ Табличне значення критерію Стьюдента становить $t_{\text{табл}} = 2,306$. Тоді довірчий інтервал тренду дорівнює: $\hat{y}_t \pm 2,306 * 0,628$ або $\hat{y}_t \pm 1,448\%$ Якщо інтервал прогнозу

застосувати на наступний 2021 рік, він складе $y_p \pm 1,448\%$ або при $y_p = 9,34\%$ прогнозна величина перебуває в інтервалі: $9,34\% - 1,448\% \leq y_p \leq 9,34\% + 1,448\%$.

$$7,892\% \leq y_p \leq 10,788\%$$

З цього випливає, що з ймовірністю 0,95 (95%) можна стверджувати, що очікувана величина рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг), тобто показник ефективності основної діяльності СТОВ «Дніпро-Н» коливатиметься в межах від 7,892% до 10,788%. Верхня межа прогнозу, то є оптимістична частина нижче рівня 2016 року, тобто основна діяльність товариства нині менш рентабельна, ніж у базисному періоді. Отже, велике значення у аналізі соціально-економічних явищ грає як їх поточна оцінка, а й визначення майбутніх значень. Економіко-математичну модель прогнозування можна використовувати на всіх ієрархічних рівнях керування діяльністю СТОВ «Дніпро-Н» на основі доступного програмного забезпечення.

Висновки до розділу 3.

1. Знання та використання напрямів покращення підприємства прибутковості дуже важливо задля досягнення успіху. Прибуток є результатом позитивним і дієвості показником діяльності господарської підприємства. Прибуток один із чинників основних самофінансування підприємства.

2. Деталізація функцій управління прибутком в певній мірі визначається особливостями галузевими підприємства, його розміром та конкретними формами організаційно-правовими. Проте, обов'язково має включати в себе ключові засади їх реалізації.

3. Система керування витратами і прибутком характеризується як елемент системи загальної керування підприємством, що акумулює

властивості, функції і зв'язками, виконання котрих направлене на підвищення діяльності функціонування підприємства за рахунок виконання сукупності дій відносно оптимізації витрат.

4. Формування грамотної політики управління прибутком на підприємстві допомагає вирішити частину проблем ще стадії їх виникнення. Для моделювання та оцінки поточної ситуації в економіці застосовується метод аналізу факторного, який дозволяє оцінити вплив чинників різних певний показник.

5. Істотний вплив на генерування прибутку чистого СТОВ «ДНІПРО-Н» здійснила зміна прибутку економічного підприємства -1171 тис. грн. Інші фактори мають менш важливе значення. Внаслідок аналізу факторного генерування прибутку СТОВ «ДНІПРО-Н» можна зробити висновок, що до істотного прибутку зниження на підприємстві призвело значне замовлень скорочення, у зв'язку з чим на підприємстві періодично здійснюється діяльності планування. Таким чином, на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» до оподаткування підприємства мали вплив негативний такі фактори, як продажу зміна обсягів та зрушень структурних в обсягах продажів.

6. З ймовірністю 0,95 (95%) можна стверджувати, що очікувана величина рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг), тобто показник ефективності основної діяльності СТОВ «Дніпро-Н» коливатиметься в межах від 7,892% до 10,788%. Верхня межа прогнозу, то є оптимістична частина нижче рівня 2016 року, тобто основна діяльність товариства нині менш рентабельна, ніж у базисному періоді. Отже, велике значення у аналізі соціально-економічних явищ грає як їх поточна оцінка, а й визначення майбутніх значень. Економіко-математичну модель прогнозування можна використовувати на всіх ієрархічних рівнях керування діяльністю СТОВ «Дніпро-Н» на основі доступного програмного забезпечення.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Проаналізувавши ключові аспекти покращення управління прибутком сільськогосподарського підприємства, варто зробити такі висновки і пропозиції:

1. Поняття прибуток постає як основа економічного розвитку підприємства, що описує дієвість діяльності підприємства у кожній зі сфер його діяльності (збутової, виробничої, фінансової, інвестиційної та постачальницької). З кожним роком прибуток, за умов економіки ринкової, починає грати все велику роль в керуванні підприємством та є визначальним при виявленні подальших цілей застосування коштів отриманих.

2. Вагоме місце прибутку в процесі розвитку підприємства та забезпечення інтересів його персоналу і власників визначається необхідністю безперервного і високоефективного керування ним. Слід розглядати керування прибутком як процес ухвалення та вироблення керівних рішень щодо ключових аспектів його генерування, використання і розподілу в створення процесі.

3. Керування прибутком підприємства виступає дією впливу точно направленою суб'єкта на об'єкт з метою одержання відповідних результатів фінансових. Методика генерування і перерозподілу прибутку вимагає безперервного покращення інструментів керування даними діями з сторони керівників і менеджерів фінансових.

4. Товарна продукція СТОВ «ДНІПРО-Н» складається з рослинництва і тваринництва. В рослинництві вирощують озиму пшеницю, кукурудзу на зерно, ячмінь озимий, соняшник, гречку та овес, а в тваринництві вирощують велику рогату худобу та свиней. Найбільшої уваги на підприємстві приділяють вирощуванню озимої пшениці у 2020 році 6551 тис. грн., кукурудзи на зерно у 2020 році 9923,9 тис. грн., а також соняшника у 2020 році 8610,9 тис. грн.

5. Коефіцієнт капіталу концентрації позикового вказує на обсяг

зобов'язань, що припадають на загальний пасивів обсяг. У 2020 році на кожну гривню пасивів припадає 0,43 грн. зобов'язань. Коефіцієнт стійкості фінансової свідчить про стабільності рівень фінансової в перспективі більше ніж на один рік. В СТОВ «ДНІПРО-Н» стійкості фінансової коефіцієнт свідчить про те, що у 2020 році 59% активів фінансувалися за рахунок постійних чи довгострокових фінансування джерел.

6. Величина прибутку чистого з кожної гривні вкладеної в активи СТОВ «ДНІПРО-Н» збільшується. Зазначимо, що у 2020 році, в порівнянні з 2016 роком даний показник збільшився на 3,9% і мав значення 12,18%. Результативність капіталу власного дає змогу оцінити дієвості рівень використання застосування капіталу власного підприємства. На СТОВ «ДНІПРО-Н» даний показник з 2016 по 2020 роки поступово зростає, у 2020 році даний показник мав значення 21,19%, що на 3% більше ніж у 2016 році. Така зміна для підприємства є позитивною.

7. Система керування витратами і прибутком представляється як елемент системи загальної керування підприємством, що володіє властивостями, функціями та зв'язками, реалізація яких спрямована на покращення результативності діяльності підприємства за рахунок здійснення комплексу дій щодо витрат оптимізації.

З метою покращення системи керування прибутком сільськогосподарського підприємства ми пропонуємо наступне:

1. Застосовувати економіко-математичне обґрунтування аналізу факторів впливу на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н», яке свідчить про те, що істотний вплив на формування прибутку чистого СТОВ «ДНІПРО-Н» здійснила зміна прибутку економічного підприємства -1171 тис. грн. Інші фактори мають менш важливе значення. Внаслідок аналізу факторного прибутку формування СТОВ «ДНІПРО-Н» можна зробити висновок, що до істотного зменшення прибутку на підприємстві призвело значне скорочення замовлень, у зв'язку з чим на підприємстві періодично здійснюється планування діяльності. Таким чином, на прибуток СТОВ «ДНІПРО-Н» до

оподаткування підприємства мали негативний вплив такі фактори, як зміна обсягів продажу та структурних зрушень в обсягах продажів.

2. Здійснювати прогнозування показників прибутковості з урахуванням тимчасового фактору, що дає можливість стверджувати, що з ймовірністю 0,95 (95%) можна стверджувати, що очікувана величина рентабельності проданих товарів, продукції (робіт, послуг), тобто показник ефективності основної діяльності СТОВ «Дніпро-Н» коливатиметься в межах від 7,892% до 10,788%. Верхня межа прогнозу, то є оптимістична частина нижче рівня 2016 року, тобто основна діяльність товариства нині менш рентабельна, ніж у базисному періоді. Отже, велике значення у аналізі соціально-економічних явищ грає як їх поточна оцінка, а й визначення майбутніх значень. Економіко-математичну модель прогнозування можна використовувати на всіх ієрархічних рівнях керування діяльністю СТОВ «Дніпро-Н» на основі доступного програмного забезпечення.

3. Для ефективної організації системи управління прибутком важливим є дотримання регулятивних принципів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. - 2-ге вид., випр. і доп. - К. : Знання - Прес, 2006. - 287 с.
2. Басюркіна Н. Й. Аналіз і оцінка зовнішніх і внутрішніх чинників формування прибутку у виноробній галузі / Н. Й. Басюркіна // Економіка харчової промисловості. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/ekhp/2011_2/zmist.html
3. Бердар М. М. Формування механізму управління прибутком підприємства / М.М. Бердар // Управління проектами, системний аналіз і логістика, 2008. – № 5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/Upsal/2008_5/.
4. Бершадська І. І. Методи управління прибутком підприємства / І. І. Бершадська, С.О.Тульчинська // Сучасні проблеми економіки і підприємництва. – 2017. - Випуск 20. - С. 181-188.
5. Беляєв О. О. Економічна політика. Навчальний посібник. / О. О. Беляєв. - 3-тє видання. - К.: КНЕУ. - 2007. - С. 38-40.
6. Биба В. В. Чинники, що впливають на прибуток сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах / В. В. Биба, М.В. Ковалець// Ефективна економіка. - 2016. -№5
7. Біліченко, О. С. Шляхи максимізації прибутку підприємств / О. С. Біліченко// Вісник аграрної науки Причорномор'я. - Миколаїв, 2015. - Т.1. - Ч.1. - С.75-84.
8. Бланк И. Л. Управление прибылью / И. Л. Бланк. – 2-е изд., расш. и доп. – К.: Ника-Центр, Элы, 2002. – 752 с.
9. Блонська В. І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства / В. І. Блонська, О. І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. - 2008. - № 18.1. - С. 122-128.
10. Богацька Н. М. Прибуток підприємства: його роль, формування

та резерви збільшення в умовах ринкової економіки / Н.М. Богацька// Ефективна економіка. [Електронний ресурс] – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7253>

11. Булкін С. С. Формування стійкості та ефективності сільськогосподарського підприємства / С. С. Булкін// Агросвіт, 2019. - №24. - С. 112-117.

12. Вараксіна О. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: теоретичний аспект / О.В. Вараксіна, Т.Є. Іщейкін, О.М. Онупко// Держава та регіони, 2020. - №5(116). - С. 24-28.

13. Васильєва Н. К. Економіко-математичне моделювання в сільському господарстві: навч. посіб. / Н. К. Васильєва; Дніпропетр. держ. аграр. - екон. ун-т. - Дніпропетровськ: Біла К. О. - 2015. - 155 с.

14. Вахович І. М. До питання управління фінансово-економічними результатами підприємства / І.М. Вахович, Ю.В. Волинчук // Економічний форум. - 2015. - № 3. - С. 275-279.

15. Вороніна В. Л. Ідентифікація видів прибутку як об'єкту бухгалтерського обліку, аналізу та контролю / В. Л. Вороніна // Інфраструктура ринку. - 2017. - № 5. - С. 190-196.

16. Думенков В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві / В. В. Думенков // Економіка та управління: історії, реалії та перспективи. - 2016. - Вип. №1. - С. 256-277.

17. Економічна енциклопедія Т. 3. «П» (поручництво) – Я (японський центр продуктивності) / Редкол.: Б.Д. Гаврилишин, С.В. Мочерний (відп. ред.), О.А. Устенко (заст. відп. ред.) та ін. – К. – Тернопіль : ВЦ «Академія» ТАНГ, 2002. – 952 с.

18. Економічна теорія : навч. посібник / За ред. В.О. Білика, П.Т. Саблука; 4-е вид., перероб. та доп. - К. : ННЦ ІАЕ, 2004. - 560 с

19. Жигалкевич Ж. М. Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства / Ж. М. Жигалкевич, Е. С. Фісенко // Економіка і суспільство. - 2016. - Вип. №4. - С. 145-148.

20. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи / Т.О. Журавльова// Економіка та держава, 2020. - №3. - С. 42-45.
21. Зятковський І. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. / І.В. Зятковський. - Полтава : АСМІ, 2009. - 592 с.
22. Игнатъева Е. Ю. Менеджмент знаний в управленнии качеством образовательного процесса в высшей школе: монография. Великий Новгород: НовГУ имени Ярослава Мудрого, 2008. 280 с.
23. Кавтиш О. П. Стратегічні напрями підвищення ефективності управління прибутковістю промислових підприємств / О. П. Кавтиш, М. Ю.Трохименко // ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. – 2016. № 7. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/57.pdf
24. Кіяшко Є. В. Проблеми і необхідність впровадження в сучасних умовах стратегічного планування на підприємствах / Є. В. Кіяшко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2009. - № 3. Т. 1. - С. 174-178.
25. Колеватова А. В. Напрями вдосконалення процесу формування та управління прибутком на підприємствах / А. В. Колеватова // Молодий вчений. - 2018. - № 5 (57). - С. 717-720.
26. Кошкалда І. В. Управління прибутком сільськогосподарських підприємств / І. В. Кошкалда // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. - 2015. - Вип. 161. - С. 12-21.
27. Кравченко М. С. Сутність фінансової стійкості промислового підприємства / М. С. Кравченко // Вісник економічної науки України. - 2014. - № 2. - С. 61-63.
28. Криклій О. А. Управління прибутком банку: [монографія] / О.А. Криклій, Н.Г. Маслак. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 136 с.
29. Кучер Л.Ю. Науково-теоретичні підходи формування прибутку в підприємствах / Л.Ю. Кучер // Інноваційна економіка. - 2010. – № 1 – с. 82-

89.

30. Лабенко О. М. Визначення основних факторів формування прибутку сільськогосподарських підприємств / О.М. Лабенко// Економіка АПК, 2007. - №7. - С.112-114.

31. Лесюк, А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні / А. С. Лесюк// Агросвіт, 2020. - №15. - С. 67-73.

32. Лугінін О. Є. Економетрія : навч. посіб. / О.Є. Лугінін, С.В. Білоусова, О.М. Білоусов. - К. : ЦУЛ2005.

33. Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства : підручник / А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л.О. Лігоненко ; під ред. Н.М. Ушакової. – К. : Хрещатик, 2005. – 800 с.

34. Масюк Ю. В. Фінансовий менеджмент прибутку сільськогосподарського підприємства / Ю. В. Масюк, Г. С. Мамчур // Агросвіт. - 2021. - № 20. - С. 46-50.

35. Месель-Веселяк В.Я. Дохідність і розширення відтворення в агропромисловому виробництві / В.Я. Месель-Веселяк// Економіка АПК, 2008. - №5. - С.12-17.

36. Музиченко А. С. Аналіз напрямків підвищення ефективності аграрного виробництва в Україні / А.С. Музиченко// Агросвіт, 2013. - №9. - С.2-5.

37. Нагрецькіс А. Ю. Управління прибутком підприємства / А. Ю. Нагрецькіс // Ефективна економіка. - 2017. - Вип. №2. - С. 125-131.

38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 // База даних інформаційно-правової системи «ЛІГА». [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.net>.

39. Непочатенко О. О., Економічний зміст поняття «прибуток» підприємств / О. О. Непочатенко, О.Г. Рудь // Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету. - 2007. - Вип. 64. - Ч. 2. - С. 256-260.

40. Нечитайло А. И. Бухгалтерский и налоговый учет прибыли / А.И. Нечитайло. – спб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2003. – 326 с.
41. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним / С. Є. Николишин // Young Scientist. - 2017. - Вип. №2. - С. 299-303.
42. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним / С. Є. Николишин // Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. - 2017. - № 2 (42). - С. 299–303.
43. Орликовський М. О., Управління прибутком підприємства як умова його ефективного функціонування / М. О. Орликовський, В. В. Гришковець, Р. С. Зелінський, В. В. Мордюк // Агросвіт. - 2020. - № 1. - С. 96-102.
44. Павлишенко М. М. Формування прибутку в умовах ринкових відносин / М.М. Павлишенко, Н.М. Винярска // Науковий вісник НЛТУ України. - 2007. - № 17.4. - с. 233-235.
45. Панченко І. А. Класифікація прибутку для цілей бухгалтерського обліку, аналізу та контролю: критичний аналіз існуючих підходів / І.А. Панченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2012. - № 1 (22). - С. 224-236.
46. Параскевич Л. В. Проблеми обліку фінансового результату промислового підприємства / Л. В. Параскевич // Облік, аналіз і аудит. - 2010. - № 1. - с. 123-127.
47. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001. - 460 с.
48. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. О. Подольська, О.В. Яріш. - К.: Центр навч. л-ри, 2010. - 488 с.
49. Попович Д. В. Удосконалення системи управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємств / Д. В. Попович, О.Р. Славчаник // Молодий вчений. - 2018. - № 2 (54). - С. 746-749.

50. Приказюк О. В. Класифікація прибутку в сільськогосподарських підприємствах / О.В. Приказюк// Економіка АПК. - 2008. - №3. - С.99-102.
51. Протопопова Н. А. Джерела формування та використання прибутку підприємства / Н. А. Протопопова, М. Л. Маргарян // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. - 2018. - № 2(68). - С. 47-53.
52. Саати Т., Кернс К. Аналитическое планирование. Организация систем / пер. с англ. Москва : Радио и связь, 1991. - 224 с.
53. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник для вузов / Г. В. Савицкая. - Минск: Новое знание, 2007. - 688 с.
54. Савицкая Г. В. Экономический анализ: учебник. 14-е изд.; перераб. и доп. М. : ИНФРА-М, 2011. - 649 с.
55. Самайчук С. І. Методичні засади удосконалення економічного аналізу діяльності сільськогосподарських підприємств / С.І. Самайчук// Агросвіт, 2019. - №7. - С. 55-59.
56. Саприкіна О. М. Факторний аналіз прибутковості діяльності сільськогосподарських підприємств / О.М. Саприкіна// Агросвіт, 2014. - №19. - С.19-23.
57. Сисоєва, І. М. Прогнозування прибутку підприємства в залежності від методів облікової політики / І.М. Сисоєва// Економіка та держава, 2010. - №10. - С.93-94.
58. Стрішенець О. Аналітичні підходи до управління прибутком на підприємстві / О. А. Стрішенець // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2018. - № 2. С. 18-25. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echscenu_2018_2_5/
59. Суліма Н. М. Економіка і фінанси підприємства. Підручник / Н. М. Суліма, Л. М. Степасюк, О. В. Величко. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ». - 2015. – С.124-127.
60. Ткаченко Є.Ю. Сучасні підходи до управління прибутком

промислового підприємства / Є.Ю. Ткаченко // Гуманітарний вісник ЗДІА. - 2015. - № 47. - С. 270-276.

61. Ткаченко С. М. Вплив результатів інноваційної діяльності на економічну стійкість аграрного підприємства / С. М. Ткаченко// Агросвіт, 2013. - №5. - С.38-41.

62. Фецович Т. Р. Прибуток підприємства як кінцевий фінансовий результат / Т.Р. Фецович// Вісник аграрної науки Причорномор'я. - Миколаїв, 2012. - 1 (65). - С.113-119.

63. Фінанси підприємств : [підручник] / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – 7-ме вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2008. – 552 с.

64. Фінансова діяльність підприємства : Навч. посіб. / О.М.Бандурка, М.Я.Коробов, П. І.Орлов, К. Я.Петрова. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Київ : Либідь, 2003. - 384 с.

65. Фінансування і кредитування підприємств АПК : навч. посіб. / Л.І. Катан, Ю.В. Масюк, С.О. Корецька [та ін.]. – Київ : Тов «ДКС центр», 2012. - 300 с.

66. Халатур С. М. Сучасна практика формування стратегії економічного розвитку сільського господарства / С. М. Халатур // Бізнес Інформ. - 2017. - № 6. - С. 138-142.

67. Хринюк, О. С. Прибуток підприємств та економічні методи управління процесом його формування / О.С. Хринюк, Є.О. Сябер// Держава та регіони, 2018. - №4. - С. 139-144.

68. Шваб Л. І. Економіка підприємства : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2007. - 584 с.

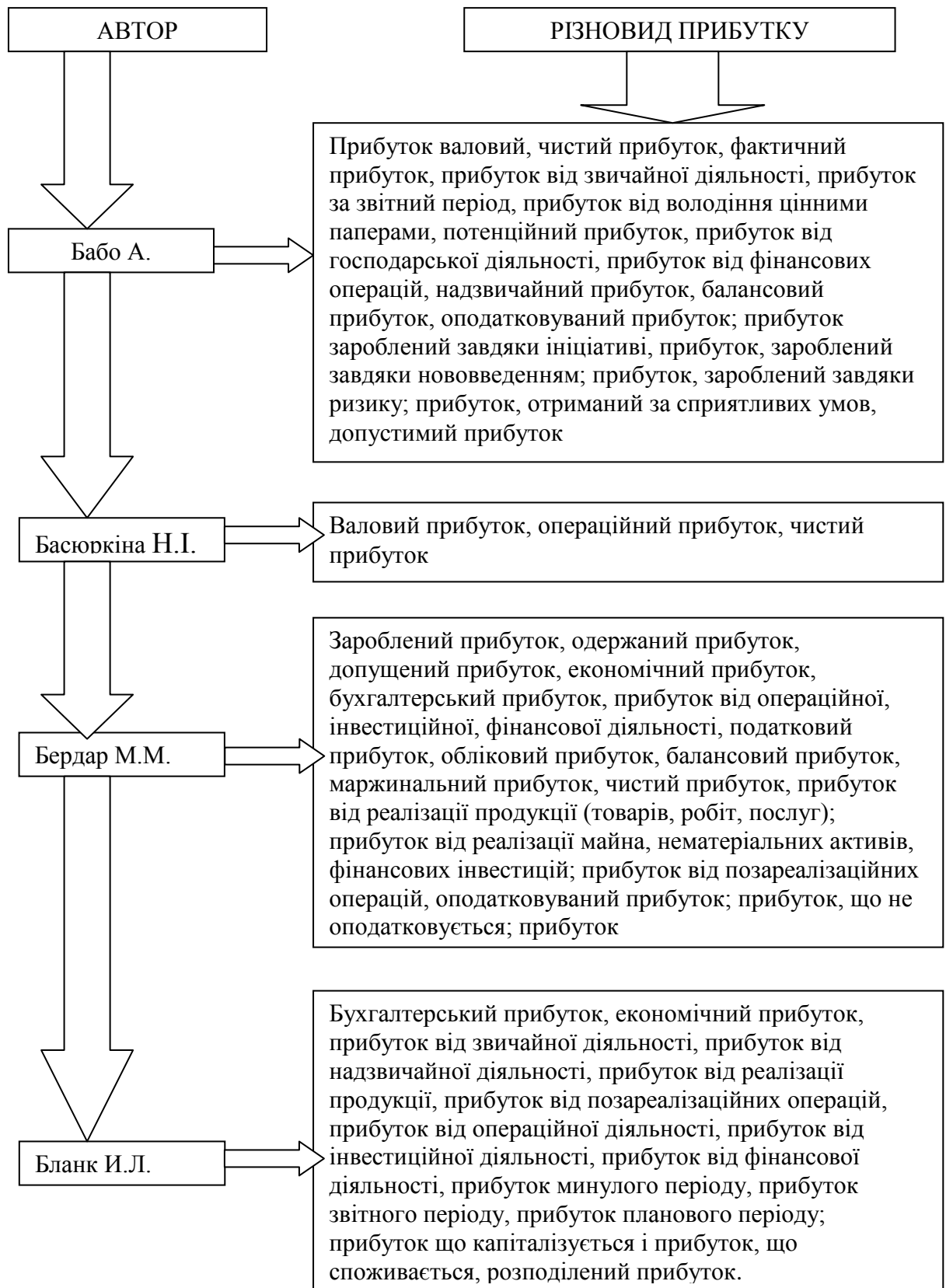
69. Шевчук С. В. Теоретичні аспекти класифікації прибутку / С. В. Шевчук // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. - 2010. - № 4. - С. 201-203.

70. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : підручник. Київ : КНЕУ, 2004. - 699 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Різновидність прибутку що визначається у літературі науковій

ДОДАТОК Б

Класифікація прибутку підприємства сільськогосподарського

ДОДАТОК В

Система завдань, спрямованих на виконання ключової мети керування прибутком

Мета	Основні завдання управління прибутком, спрямовані на реалізацію мети
Забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періодах	<ol style="list-style-type: none">1) забезпечення максимізації розміру отриманого прибутку, що відповідає ресурсному потенціалу підприємства і ринковій кон'юнктурі;2) забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем отриманого прибутку і допустимим рівнем ризику;3) забезпечення високої якості отриманого прибутку;4) забезпечення виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства;5) забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства в майбутньому періоді;6) забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства;7) забезпечення ефективності програм участі персоналу в прибутку.
Робітників	<ol style="list-style-type: none">1) забезпечення стабільного доходу, що забезпечуватиме життєдіяльність;2) дотримання вимог законодавства щодо безпечних умов праці;3) забезпечення всебічного розвитку працівника як індивіда.
Держави	<ol style="list-style-type: none">1) забезпечення доходу держави з податкових відрахувань;2) сприяння державним програмам;3) підтримання іміджу країни на міжнародній арені.
Громади	забезпечення громади на основі соціальної відповідальності.
Партнерів	<ol style="list-style-type: none">1) вчасне виконання всіх умов договорів;2) надійність співпраці;3) надання гарантій.
Споживачів	<ol style="list-style-type: none">1) забезпечення продукцією чи послугами високої якості;2) після продажна підтримка;3) гарантії виконання зобов'язань.